

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

4. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csülörtök

1933. évi január 5

ELŐFIZETESI ARAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedési díj* címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — *Külföldre* negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Kinevezték a kontingentált áruk elosztó bizottságát

Már el sem mennek

Az ugynevezett öthatalmi konferenciát már nem is tartják meg. Az öt nagyhatalom közül kettőnek a képviselője már meg is tagadta a részvétet. Sem Schleicher, sem Boncour nem hajlandó részt venni rajta. Az újév mindenesetre jól kezdődött. Arra már mindenesetre rájöttek, hogy a tömegek is látják, hogy az eddigi sok beszédben sok volt az aljasság és az őszinteség. Már ők is látják, hogy taktikázni már nem érdemes. Már nem kell szép szavakkal sem játszani, már nem szükséges diplomatikus ovációkba torkolni a lényegét.

Már kezdenek az urak nyitni, a nélkül, hogy a szölamokon valamit is áthangolták volna.

Schleicher újévi dikiójában a fegyverkezési egyenjóságra üritette poharát, Lebrun viszont, mint örök szajkó a biztonság elvére ivott. És utána mindketten boldog ujesztendőt kívántak saját nemzetüknek.

Ezek után csakugyan mit csinálhat itt még az öthatalmi konferencia? Minek rá költöni? A költségből inkább egy-két ágyut, vagy tankot, esetleg gázt is lehet vásárolni.

Lehet, hogy a hangosan kívánt boldog ujesztendőt folyamán ezt majd mi fogjuk kiírítani.

Ők már nem beszélnek. Elégge biznak a tömegek vakságában.

Előszó a Halál ellen

Olyan ritka az igazi nagy gesztus, hogy már azt is annak kell minősíteni, ami lényegében csak természetes.

A Schneider-Creuzot egyetlen telitalálat elnémitotta a *Journal de Geneve* szerkesztőségét. Ez volt a békepárt híatalos lapja, sőt a békeszernek, a Népszövetségnek, félhivatalosa is.

A *Journal de Geneve* itt-ott zavarta az ügyügyár üzleti kalkulációt. El kellett némitani. Egyelőre nem ágyuval lötték le, hanem pénzzel, azzal a pergőtűzzel, amely az igazi nagy sturmot meg szokta előzni.

A puhító tűz itt nem egészen jól sikerült. Nem hivatásos politikusokról, csak újságírókról volt szó, akik — milyen naivság — komolyan találták venni, amit hirdettek.

A szerkesztők nem adták el magukat. Odadobták az egzisztenciájukat és mégsem voltak hajlandók arra, hogy béke helyett, csak úgy a Schneider-Creuzot parancsára háborút hirdessenek.

Kellemetlen, nagyon kellemetlen!

Baj nem lesz belőle.

Elvégre a bérbeadott toll sem ritka áru és lehet még egynéhányat kapni belőle. Különösen ma, ebben a lealjasodott élet-haroban, amikor alig lehet válogatni a kenyérben.

Eppen ezért külön tiszteletet érdemelnek a *Journal de Geneve* emberei. Eppen ezért, külön érdeke volna a világnak, ha ez a fajta kissé elszaporodnék.

A halálboltosokra az volna a halálos csapás, ha saját kifutó fiuk lázadnának fel, vagy ha minél kevesebben állanának szolgálatukba.

Ha egyszer sokan visszalőnének nekik. Nem egy-két ember, hanem egy egész nagy szervezet, mint előszó, a legigazabb drótakadály, amelyen már ideje volna véres fejjel fennakadniok.

Meglesz a megegyezés a külföldi hitelezőkkel, de:

Jön a leső szakértő

A kormány bizakodó, mert már csak formáságokról van szó

A liberálisok közeli uralomrajutásukat várják

Ducák készülnek a hatalom átvételére

Bukarest, január 3

A politikai életnek — látszólag — egyetlen időszerű és a kormányt kínzó problémája az, vajjon sikerül-e a Népszövetség pénzügyi bizottságával a megegyezést létrehozni s ennek következményeképpen a külföldi hitelezőket engedelműre bírni?

Ismeretes, hogy a Népszövetséggel való megegyezés problémája egyetlen kérdés körül forog: akörül, hogy a *Népszövetség szakértőinek véleménye tanácsadó jellegű, vagy pedig kötelező előírás legyen-e a román kormány részére*. Ugyanis a román kormány a kötelező jellegűt sérelmesnek találja az ország szuverenitása szempontjából. Lugosianu miniszter genfi tárgyalásai főképpen e presztizs kérdés tisztázására terjedtek ki. Végül elyben megállapodtak abban, hogy a *Népszövetség szakértői feltétlenül kötelező szakvéleményt nem adhatnak egyetlen kormánynak sem*.

A kormány rendkívül bizakodó, hogy valahogyan megtalálják majd a végleges megoldást. Hiszen csak formákról van szó.

A szakértőket egyébként a Népszövetség fogja ajánlani és a kormány nevezi ki, kivéven a leső szakértőt, akit minden hozzájárulás nélkül a Népszövetség nevez ki s aki Romániában a genfi fórum hivatalos képviselője lesz.

Miután a Népszövetséggel való megegyezés csak megszüvegezés kérdése, nyilvánvaló, hogy be fog következni a külföldi hitelezőkkel való megállapodás is.

Ugy a kormánykörök bizakodó hangzata, mint Puaux francia követ nyilatkozata azt mutatja, hogy

a Genffel és Párisal való megegyezésnek nincsen már komoly akadálya.

Az ellenzéki sajtó mégis pesszimista hurokat penget. Így például a Cuvântul kifejti, hogy a látszólagos csend és nyugalom súlyos konfliktusokat takargat. Titulescu is azért tartózkodik olyan hosszan külföldön, mert menekül a komplikációk elől.

Több lap arról ad hírt, hogy Maniu külföldre készül. Ez az utazás szintén a Népszövetséggel folyó tárgyalásokkal lenne kapcsolatos. Kormánykörök a miniszterelnök elutazásának hírét cáfolják.

Tehát lehet, hogy utazik.

A LIBERÁLISOK VÁRJAK A HATALMAT

Az ellenzéki csoportok közül a Duca vezetése alatt álló liberálisok nézik legkevesebb reménnyel a kormány kibontakozási kísérleteit s így legtöbb reménnyel a kormányválságot és saját hatalomra kerülésüket.

Álláspontjuk szerint a kormány vagy márciusban, vagy júliusban feltétlenül

megbukik.

Márciusban az esetben, ha a költségvetést nem bírná összeállítani. Ha pedig összebírná, akkor az új adók s elsősorban a kereskedelemre és iparra halálos csapást mérő forgalmi adó az év közepéig megássa sírját.

Komolyabb hírek a kormányválságról

A legújabb bukaresti jelentések szerint az ellenzéki pártoknak a Népszövetséggel való egyezkedésekről táplált pesszimistikus feltételezése igazolt.

Maniu miniszterelnök Lugosianu miniszternek az egyezkedésekről szóló jelentéseit a kedd délutáni lapok egyhangzó jelentése szerint is kedvezőtlenül fogadta.

Az „Epoca”, a híreinek alaposságáról jólismert konzervatívparti hivatalos azt közli, hogy

e hó végén feltétlenül nyílt lesz a kor-

politikai körökben feltűnést keltett, hogy az olasz kormány leváltotta bukaresti követét, Preziosi meghatalmazott miniszert. A követet Bécsbe helyezték. A helyét pedig Sola miniszterrel töltötték be aki eddig Albániában képviselte Mussolini-t.

mányválság.

A kormány, mielőtt a Népszövetséggel való megegyezésről döntene, feltétlenül kikéri az összes ellenzéki pártvezérek véleményét.

Ha a vélemények elutasítók lennének, akkor a kormány, amelynek álláspontja annyi, sem egységes, leponja a konzekvenciákat.

A Lupta szerint az egyezség, amennyiben létrejön, Románia külföldi tartozásainak évi esedékességét 40 százalékkal, tehát mintegy 3 milliárd lejmel csökkentené.

Ostromállapot Pekingben

A japánok elfoglalták az első kínai határvárost

London, január 3

Mint az előkészületekből nyilvánvalóan kitetszett, Japán feltétlenül háborút kezd Kínával. A háborúnak az a célja, hogy Észak-Kínát elszakítsa Dél-Kínától és ebből a területtől ugyanolyan független birodalmat teremtsen, mint amilyen Mandzsuriából eredteni tudott.

A japán csapatok tegnap éjszaka meg is kezdték támadó hadmozdulataikat, amelyeknek során már el foglalták az első kínai határvárost, Sangaioant.

A kínaiak ma hatalmas csapatmennyiségeket szállítottak a mandzsui határra és minden valószínűség szerint már a holnapi nap folyamán ellentámadásba mennek át.

Pekingben kihirdették az ostromállapotot.

Félreértik az adóközlegek a pénzügyminisztérium kivetési rendeleteit

Nem kell olyan buzgón emelni

Bukarest, január 3

Madgearu pénzügyminiszter ma délutáni konferenciára hívta össze a főváros pénzügyigazgatóit, akiknek utasítást adott az adóközlegeknek jobb instrualásá- ra. Ugyanis e közlegek félreértik a pénz-

ügyminiszter által az adók összeírására vonatkozó rendelkezéseket, azt gondolván, hogy a leltár összeírás adóemelést jelent. Pedig a rendelkezésnek nem az emelés, hanem a becsületes, régi hibákat helyreigazító kivétel az a szándéka.

Antinevralgic
DR. NANU MUSCEL
az egyedüli gyógyszer influenza, mig-
rén idegszabály ellen. Csak a
eredeti csomagolásban áru-
sítják. Minden dobozban az
orvos jelzésével ellá-
tott 2 kapszula (os-
tyában) van.
Kapható:
gyógyszertárakban és drogériákban.
Szf 17171

**Meghalt
Cuno,
a volt német
birodalmi
kancellár**

Berlin, január 3.

Ma reggel Berlinben meghalt Cuno, a német birodalom volt kancellárja, aki egyszer a Hamburg Amerika Linie elnöke, igazgatója is volt. A volt kancellárt szívszélhűdés ölte meg.

**Bajor Gizi kibékült
a Nemzeti Színházzal**
A művésznő még a felajánlott szabadságról is lemondott

Budapest, január hó 3.

Emlékeztet, hogy Bajor Gizi, a Nemzeti Színház művésznője és a színház igazgatósága között a közelmúltban súlyos nézeteltérés támadt, aminek következtében a művésznő egyelőre visszavonult a szerepléstől.

A kellemetlen affér a mai napon békén véget ért. Márkus igazgató tegnap le-
vélben közölte Bajor Gizivel, hogy a sze-
zon végéig nem adhat szabadságot, ille-
ben a kért egy hónapi szabadsághoz be-
leegyezését adja. A művésznő rögtön vá-
laszolt a levélre s bejelentette, hogy a
tervezett szabadságot sem igényli s a
színház rendelkezésére áll.

A kulisszák mögötti harc ezzel befeje-
ződött. A Nemzeti Színházban a helyzet
változatlan...

**Lesz, nem lesz,
mégis lesz öthatalmi
konferencia?**

London, január 3.

A Daily Telegraph mai jelentése sze-
rint mégis megtartják az öthatalmi konfe-
renciát, amely azonban nem Londonban,
hanem Genfben ül majd össze. Az angol
lapok megállapítják, hogy az öthatalmi
konferenciát a kis államok gáncsolták el,
miért is MacDonald úgy határozott, hogy
előbb a kis hatalmak fődelegátusaival
tárgyal Genfben, majd ennek a tárgya-
lásnak folytatásaképpen összehívhatna az
öthatalmi konferencia.

A konferencia végleges dátumát január
15-én állapították meg.

Tilos a nyulvadászat

Bukarest, január 3.

A földművelésügyi minisztérium rendeletet
adott ki, amely szerint 1933. január elsejétől
kezdve további intézkedésig a nyulak vadá-
szatát az egész ország területére betiltja.

**SIKERÜNK TITKA
BUTORAINK**
minőségében és jutányos
ÁRAINKBAN
rejtik!
SZÉKELY és RÉTI
BUTORGYÁR R. I.
BRASOV BUKURESTI
TARGU-MURES

A jasi véres diáktüntetés két főrendezőjét letartóztatták

**A 40 sérüléssel és 15 súlyos sebesüléssel vég-
ződött „kollektív vita” állítólagos lefolyása**

Jasi, január 3.

Megemlékeztünk már arról, hogy az Ember-
szeretet című jótékony egyesület minapi ösz-
szejövetelét diákok zavarták meg, akik az
egyesület helyiségeit összerombolták és a je-
lenlevő zsidó polgárok és jótékony hölgyek
közül többen véresre vertek.

A megindított vizsgálat megállapította,
hogy az antiszemita tüntetés főrendezői
Brica Stefan Iliescu diák és egy Antoniu
György nevű fiatalember voltak, akiket a
rendőrség őrizetbe is vett.

A két kuzista vallomásaiban igen furcsa
módon vázolja a lezajlott botrány keletkezé-
sét. Előadásuk szerint barátságos szándékkal
mentek el az estélyre, ahol egy ismerősükkel
akartak beszélni, azonban nem engedték be
őket. Miután ők mindenképpen részt akartak

venni a gyűlésen s miután a rendezők semmi-
képpen sem engedték őket be, éles vita fejlő-
dött ki, amelynek során az egyesület vezetői
a csendőrség segítségét kérték.

Izgatottan indultak vissza a város felé és
utközben két zsidó fiatalemberrel találkoztak,
akik éppen az estélyre igyekeztek. Erre ők a
zsidó fiatalembereknek megmondták a véle-
ményüket. A zsidó fiatalemberek ellenvéle-
ményt kockáztattak meg, a verekezésnek a
hatóságok vetettek véget.

Ezután ők felkeresték kuzista kollégáikat s
a vélemények további kifejtése céljából cso-
portosan tértek vissza a jótékonyestélyre.

Azt már multkor is megírtuk, hogy a 40
sérült közül a 15 súlyosan sebesültet kórházba
szállították.

Diák és diákleány halálos szerelmi tragédiája

Két revolvergolyó — két fiatal élet

Ploesti, január 3.

Megrendítő szerelmi dráma játszódott le
tegnap este 11 órakor Ploestiben. A dráma
hősei Gancuic Margaréta 19 éves diákleány
és Marinescu Mircea 21 éves egyetemi hall-
gató.

A két fiatal, akik között már régebb ideje
szerelem keletkezett, együtt töltötte a Szil-
veszter éjszakát. Hajnal felé élesen összeszó-
lalkoztak és haragban váltak el egymástól.
Tegnap este 11 órakor a diák elment a leány-
hoz látogatni. A fiatalok az egyik szobában
együtt maradtak. Hogy mi történt közöttük,
azt nem lehet tudni, alig beszélgettek azonban
néhány percig.

a szobából fegyverlövés zaj hallatszott ki.

A házban lakók rémülten rohantak be a
szobába, ahol szörnyű látvány tárult szemük
elő. A fiatalember és szerelme egymás mel-
lett a földön hevert és

mindkettőjükből ömlött a vér.

A sebesülteket azonnal be szállították a
Schuller kórházba, segíteni azonban már nem
lehetett rajtuk s negyedóra szenvedés után
mindketten meghaltak.

Megállapították, hogy a diák öt golyóval
lőtte le szerelmét, majd két golyóval önma-
gával is végzett.

Bauer Mária és az áldetekatív

Budapest, január 3.

A budapesti törvényszéken ma folytatták a
Szekulesz-féle közismert kofferes valutacsempé-
zés egyik hősnéinek tárgyalását.

A bíróság elsőnek Turánszky detektív-főfel-
ügyelőt hallgatta ki, aki kijelentette, hogy
Bauer Mária Szekuleszben felismerte a vona-
ton szereplő áldetekatív egyikét. Állítását
azzal igazolja, hogy Bauer Mária előzetesen
egy Heidelberg nevű főzsdével szembesítették,
aki szinte a megítézéséig hasonlított Szekulesz-
re. Az utikaland hősnőjét Heidelberg senkire
sem emlékeztette, Szekuleszben ellenben kö-
vetkezetesen mindig felismerte a sokat han-
gatót áldetekatívot.

Halász védő erre Heidelberg elővezetését
kérte, akit szintén valutacsempészs miatt tar-
tózottatott le a rendőrség. A bíróság megállapí-
totta, hogy Szekulesz és Heidelberg tényleg
kísértetiesen hasonlítanak egymásra.

A bíróság ezután Révész Pál újságíró hall-
gatja ki, aki nemrégiben egy fényképet mu-
tatott Bauer Máriaé, ami egy Zala nevű
filmtisztviselőt ábrázolt. A valutacsempészs
női főszereplője Révész vallomása szerint el-
ber a fényképben is az áldetekatív egyikére
ismert. Ez is aláhúzza a védőnek azt a meg-
állapítást, hogy Bauer Mária kissé ingadozó
megfigyelőképeséggel rendelkezik.

A tárgyalás folyik.

Nagyon gyengén alapra épül a kolozsvári munkanélküliek segélyezése

Azok áldozzanak, akik még keserves munkával keresnek valamit

Kolozsvár, január 3.

Annak ellenére, hogy a parlament őszi
ülésszaka alatt D. R. Joanitescu mun-
kaügyi miniszter ígéretet tett a munkanél-
küliek állami segélyezésére, az ígére-
től ezuttal sem lett semmi s minden jel
arra mutat, hogy a munkanélküliek téli
segélyeit az arra hivatott és arra illeté-
kes hatóságok csak a dolgozó tömegek
újabb megadóztatásával akarják előte-
rmenteni.

A kolozsvári munkaügyi felügyelősé-
gen most zajlott le a második nagygyűlé-
s a munkanélküli segélyezés kérdé-
sének ügyében s azon a segélyalap elő-
teremtését valóban a még dolgozó és
kereső rétegek vállára tolták át.

A nagy, yülést megelőzőleg így is a Sla-
tul Negustorese kolozsvári fiókjának vá-
lasztmánya tartott ülést, amelyen azt a
határozatot hozták, hogy
a kereskedők alkalmazottaik fizetésé-
nek fél százalékával járulnak hozzá a
segélyakcióhoz.

Tekintettel azonban arra, hogy ezen az
úton igen csekély pénzösszegre van kula-

tás, felszólították a kereskedőket, hogy az
összeget majd keréksítsék ki felfele és
hogy az alkalmazott nélkül dolgozó kis-
kereskedők is vegyenek részt az akció-
ban. Ezenkívül elhatározták a Sfatul vá-
lasztmányának ülésén, hogy

minden szakmában havonta munkanél-
küli napot rendeznek és a bruttó bevé-
tel 5 százalékát adják a segélyalapnak.

A munkaügyi felügyelőségen tartott
szervezetközi nagygyűlésen kimondották
a féléves alkalmi hozzájárulás kötciszóvé
tételét, amit a munkások jelenlevő bizal-
mi emberei elfogadtak. A gyarapárosok
pedig arra tettek ígéretet, hogy már 1933
január 1-től megkezdik a befizetéseket.

A szép, de kissé platónikus értekn ha-
tározatok ellenére a segélyezés ingye rend-
kívül szomorúan áll. Az illetékes hatósá-
gok már többször ígéretet tettek a segé-
lyezés megindítására, csak éppen a segé-
lyek kiosztásáról feledkeztek meg. Logi-
kább ígéret szerint már ezen a héten
megkezdik a segélykiosztást. A munkanél-
küliek mostoha helyzetére és meginkább
velük szemben tanúsított barátságatlan

**Nem kértem
ki vagy!**

Te'italálát!
Bombasiker!
Hangulat!
Invenclalat!
Öröm!
Báj!
Diadal!
Superslágér!

Bemutató január 6-án

a brassói

Astra Mozgóban

Az ASTRA-MOZGÓ igazgatósága újra olyan
szenzációs filmet lepi meg a brassói mo-
ziközönséget, amelyről még hónapokig is
beszélni fognak. A film Olaszország ter-
mészetes szépségeit örökíti meg gyönyörű
felvételekben, csekménye jelenetéről-jele-
netre ellentétlenül magával ragadja a
nézőt, zenéje te'ejthetetlen élményt nyújt.

Rendező: Bolváry Géza

Zenét szerzte: Robert Stolz

Főszerepben: Liane Haid, Gustav
Fröhlich, Szőke Szakáll, Adele
Sandrock, Betty Bird.

magatartásra jellemző, hogy
novemberben mindössze 1712 munka-
nélküli jutottak segélyhez, holott a
valóságban legalább ötször ekkora
azoknak a száma, akik keresetnélküli
állanak.

A munkanélküliek nagy többségét azon-
ban a segélykiosztással megbízott közegek
formai okokra való hivatkozással töme-
gesen utasítják el s ezeknek a szeren-
csétleneknek még csak reményük sincs
arra, hogy segélyhez jussanak, ha a se-
gélyakció valóban meg is indul.

— Fej-, váll- és ágyékrheumánál, ideg-
fájásoknál, szaggatásnál és zsibbanál a
természetes „Ferenc József” keserűviz
rendkívül hasznos házszer, mely kor-
reggel egy pohárral bevéve, az emésztő-
csatornát jól kitisztítja. Egyetemi kliniká-
kon szerzett tapasztalatok tanúsítják,
hogy a valódi Ferenc József viz gyors és
biztos hatású, kitünő gyomor- és béltisztí-
tó szer. A Ferenc József keserűviz gyógy-
szertárakban, drogériákban és fűszerüz-
letekben kapható.

**Báró Wlassics Gyula
nyugalomba vonul**

**A berlini követ lesz a magyar
külügyminiszter**

Budapest, január 3.

Báró Wlassics Gyula, a magyar főrendihá-
z és a közigazgatási bíróság elnöke, a kormány-
zónál bejelentette, hogy viselt méltóságaitól
lemond és nyugalomba vonul. A budapesti
„Magyarország” ezzel a hírrel kapcsolatban
azt közli, hogy a kormányzó Wlassics Gyul-
át a főrendiház örökös tagjává nevezi ki,
hogy Wlassics a főrendiházi tagok közül ki-
ne maradjon.

A közigazgatási bíróság elnöki széke-
Puky jelenlegi magyar külügyminiszter ke-
rülne, míg a külügyminiszteri tárcát Kányó
Kálmán jelenlegi berlini nagykövet töltene
be.

A Magyarország tegnap esti híradását a ma-
délben megjelent Az Est megerősíti és konkrét
formában fenntartja az esti lap kombiná-
ciót.

Kinevezték a kontingentált áruk elosztó bizottságát

A tizenhárom bizottság erdélyi tagjai

Bukarest, január 3.

Az ország kereskedelme és ipara nehézményez, hogy a kontingentálási rendszerre áttért ugyan az ország, de annak adminisztrációját nem kezdte meg és így az a helyzet, hogy e pillanatban elakadt az ipar normális ellátása és a kereskedelmi árukészletek is fogytán vannak, mert ez a felemás állapot nem ad lehetőséget ahhoz, hogy úgy a kereskedelem, mint az ipar megfelelő utánpótlásról gondoskodhassék.

Az adminisztráció beszerzésének első lépése ma megtörtént. A Hivatalos Lap mai száma közli annak a 13 bizottságnak összeállítását, amelynek hatáskörébe tartozik, hogy a kontingentált áruk elosztását illetőleg döntsön. Ezek a bizottságok tehát nem arra hivatottak, hogy a szükséges árumennyiségeket megállapítsák, hanem csak arra, hogy a már megállapított kontingentált mennyiségeket az igénylők között igazságosan elosszák.

Minden bizottságnak két külön szekciója van: kereskedelmi és ipari szekció és az alábbiakban e bizottságoknak erdélyi tagjait közöljük:

I. BIZOTTSÁG: Prémek:

Farkas András Kolozsvár (póttag).

II. BIZOTTSÁG: Bőr és bőripari cikkek.

Kereskedelmi szekció: Bergner Dezső Kolozsvár.

Ipari szekció: E. Deutsch, A. Deutsch et Comp cég igazgatója Temesvár. P. Sapira, a Dermata művek cégjegyzője, Kolozsvár, Schmiedt Dániel, a Samuel Karres et Co. bőrárugár cégjegyzője Medgyes, E. Scherg, a Scherg-gyár társulajdonosa Brassó, E. Rosenberg, nyersbőrfeldolgozó rt. igazgatója Marosvásárhely, N. Steiner, a Carmen cipőgyár igazgatója Nagyvárad, E. Glockner a Dacia bőrgyár rt. igazgatója Kolozsvár.

III. BIZOTTSÁG: Len és gyapjufonal.

Ipari szekció: Th. Rein, a brassói Wilhelm Tellmann Posztógyár rt. igazgatója Brassó, E. Schmutzler, a brassói Scherg-gyár igazgatója, dr. Tolnai János a Gyapjúipar rt. igazgatója.

IV. BIZOTTSÁG: Gyümölcs és gyarmatárú.

Kereskedelmi szekció: Dénes Ignácz Temesvár, a Balkán Impex vezérigazgatója, Hesshaimer Adolf Brassó.

Ipari szekció: S. Czibener, a Kandia rt. cégjegyzője Temesvár, H. E. Hintz, a brassói Hess csokoládégyár igazgatója, Edgard Zentler, a Stollwerck Testvérek csokoládégyár igazgatója, Carol Reinert, a Stollwerck Testvérek brassói gyárának igazgatója.

V. BIZOTTSÁG: Növényi textilanyagok és annak ipari termékei.

Kereskedelmi bizottság: A. Bernard, az Ageco vállalat Brassó, Crisan Gábor Gyulafehérvár.

Ipari szekció: B. Klingenberg, a Klingergyár igazgatója Sepsiszentgyörgy, H. Meyer, az Aradi Textilipar igazgatója Arad.

VI. BIZOTTSÁG: Selyemfonalak.

Kereskedelmi szekció: Gutfried Ad. II, Golyaárház Kolozsvár, Sennes Arad, Heller Ferenc Kolozsvár.

Ipari szekció: László L., az Ady-harinygyár igazgatója Arad, Sternlicht E. a temesvári "Fadepa" rt. igazgatója Temesvár, Meyer H., az Aradi Textilipar igazgatója Arad.

VII. BIZOTTSÁG: Gummi, celluloid és hasonló növényi termékek.

Ipari szekció: Alsenfeld I., a brassói gummigyár igazgatója, Frits L., a brassói gummigyár igazgatója Brassó.

VIII. BIZOTTSÁG: Vas és vasúruk.

Kereskedelmi szekció: Boros C. Bukarest.

Ipari szekció: Ausschnitt Edgar, a Titan-Nadrág-Kalan vezérigazgatója, Malaksa N., a Resicza rt. delegéje, Sapira M., az Astra vagongyár Arad képviselője, Vajda István, a Sodronyipar rt. igazgatója, Comsa Mihály, a Sodronyipar rt. cégjegyzője Kolozsvár.

IX. BIZOTTSÁG: Készülékek, gépek, motorok.

Ipari szekció: Drossescu I. mérnök, Unió vagongyár képviselője Szatmár, Jancu M. mérnök, a Rieger A. gépgyár

Nagyszeben aligazgatója. Periejeanu mérnök, a Resicza vasművek aligazgatója, Rhein Ottó, a Schiel gépgyár igazgatója Brassó.

X. BIZOTTSÁG: Járművek.

Kereskedelmi szekció: Dr. Porujin Bálint Kolozsvár, Blagha Emil Kolozsvár.

Ipari szekció: Drossescu mérnök, Unió vagongyár Szatmár, Petrescu mérnök, az Astra vagongyár igazgatója Arad, Stanesco mérnök, az Astra vagongyár Arad, igazgatója, Szabados mérnök, a Leonida et Comp Bukaresti igazgatója, Wendel Károly nagyszebeni karosszéria gyártó, Ferry N. a Sedan rt. vezérigazgatója Kolozsvár.

XI. BIZOTTSÁG: Fémek és fémtermékek vas kivételével.

Ipari bizottság: Alexandrii A., a Petrosani rt. h. vezérigazgatója, Ausschnitt Edgar, a Titan-Nadrág-Kalan vezérigazgatója, Erdős Zsigmond, a nagyvárad

Phöbus vezérigazgatója, Vajda István, a Sodronyipar rt. Kolozsvár igazgatója.

XII. BIZOTTSÁG: Kémiai és gyógytermékek.

Kereskedelmi szekció: Barna Miklós Kolozsvár.

Ipari szekció: Kremer W., az Iteanu laboratórium igazgatója, dr. Stern W., az Egger et Co. gyógyárugyár kolozsvári igazgatója, dr. Szirmay Lajos, a Moskovits Ipartelepek h. vezérigazgatója. Nagyvárad, dr. Ambrus A. a Richter laboratórium tulajdonosa.

XIII. BIZOTTSÁG: Festékek és lakkok.

Kereskedelmi szekció: Goldmann Jenő Kolozsvár.

Ipari szekció: Meer E. az aradi Polykrom festékgár tulajdonosa, Stern I. mérnök, a Saturnus textilgyár igazgatója, Farber Jenő, az Egyesült lakk és festékárugyár rt. vezérigazgatója és Kurt Scherg, a brassói Scherg testvérek gyár tulajdonosa.

De Valera meglepetésszerűen feloszlatta az ir parlamentet

A munkáspárt a bérek és fizetések leszállítása kérdésében De Valera ellen fordult

Dublin, január 3

Az ir politikában ma váratlan fordulat állott be. De Valera ma délelőtt meglepetésszerűen feloszlatta az ir parlamentet és egyben el is rendelte már az új választásokat. Az új választások január 24-én lesznek.

De Valera azért szánta rá magát erre

a drasztikus lépésre, mert az ir munkásság és annak hivatalos pártja a legutóbbi napokban De Valera ellen fordult.

A munkásság azért fordult a kormány ellen, mert a kormány mindenáron keresztül akarta vinni egyrészt a bérek, másrészt pedig a fizetések lényeges csökkentésének programját.

Miért segítik Ausztriát, miért nem segítik a dunai államokat?

A Times Közép- és Kelet-Európa gazdasági ujjáépüléséről

London, január 3.

A Times mai számában nagyon logikus és határozott hangú cikk jelent meg, amely élesen ki kel az ellen, hogy a nagyhatalmak a mai kritikus időkben Ausztriának 300 millió shilling összegű kölcsönt szavaztak meg.

Az előkelő angol lap odamutat, hogy a mai viszonyok között semmi értelme sincs annak, hogy a nagyhatalmak a lausannei jegyzőkönyvet parafálják és Ausztriának milliókat adnak. Sokkal jelentősebb és fontosabb dolgokat kellene elintézni, sem mint hogy az amúgy is halálraült Ausztriát megsegítik.

Ausztriának — mondja a Times — csak abban az esetben szabad kölcsönt adni, ha Ausztria pénzügyi gazdálkodását állandó nemzetközi ellenőrzés alá veszik és ha előbb gondoskodtak egy olyan Kelet- és Közép-Európára szóló gazdasági egyezmény megteremtéséről, amely mellett számolni lehetne azzal, hogy a közép- és kelet-európai kisállamok gazdaságilag megerősödnének és ujjáépülnek.

A Times cikke végén kihangsúlyozza, hogy maga is tisztán látja, hogy ez a gazdasági megerősítési akció merész álom és arról mindaddig, amíg a békeszerződés fűtötte tulzós sovinizmus meg nem enyhül, számolni sem lehet.

Stern, aki nem akart menekülni

A félixfürdői rablótámadás tragikomikus története

Hogyan lesznek az áldozatok rablókká

Nagyvárad, január 3.

Tessék csak elgondolni: micsoda hajmeresztő dolog kereskedőnek lenni, ülni egy áruval megrakott szekéren, kocogni hazafelé a városból, vaksötét és elhagyatott országúton s arra gondolni, hogy mi lesz, ha a sötétből hirtelen rablók toppannak elő, fejbekölniük az embert, kifosztják a pénztárcáját és az árukkal teli járművel maguk kocognak tovább valami biztos buvóhelyre.

Ugyebár — meg elgondolni is rémes, hajmeresztő és borzalmas! Hát még átélni!

S néhány nappal ezelőtt az összes erdélyi lapok megírták, hogy három kardói kereskedő, névszerint Stern Miklós, Pare Moise és Teren Sándor, pontosan ilyen hajmeresztő kalandon esett keresztül a Nagyvárad és Félix-

fürdő között vonuló országúton. December 31-én, szombaton beszékeztek Nagyváradra, összevásároltak egy rakomány árut és késő délután indultak haza falujukba. Utközben valóban esett szó a rablólágról és csodácsolódja, egyszerre csakugyan javeszkélés, utlegelés zaja verte fel a sötét országút kísérteties csendjét: a három kereskedő szekérét rablók támadták meg. De ők — így számoltuk be a tudósítások — hőiesen ellentállottak és végül is visszaverték a magántulajdon alkalmi ellenségeinek galád támadását. Aztán folytatták útjukat, hazakocogtak és megtették a feljelentést a csendőrségnek. A csendőrség is megtette a magáét: átkutatta az egész vidéket, de a rablók akkorra már régen kámforrá váltak.

A rablók könnyen megengedhették maguknak ezt a fényűzést. Természtükhöz mindig hozzászokott, hogy rövidebb-hosszabb időre nyomtalanul elpárologjanak a bosszút líheg igazságszolgáltatás karmai elől. Ebben az esetben valóban könnyen megtehették azt a szívességet, hogy „kód előttem — kód utánam” kámforra váljanak. Mert kiderült, hogy a hajmeresztő művolta mellett is happy enddel végződő országúti rablókaland banditái körül egy kis szépséghiba történt a kréta körül.

Az egészről tudniillik, abban a formában, ahogyan a csendőrségen megtették a feljelentést, egy árva szó sem volt igaz. Annak ellenére sem, hogy némi kétségbeesett ordítás és fejbekölniások zúrzavara csakugyan megbolygatta az elhagyatott országút némaságát.

A dolog tudniillik úgy történt, hogy amikor a három kereskedő Nagyváradról hazafelé indult, Pare Moise és Teren Sándor összedugták a fejüket s elhatározták, hogy Stern Miklós áruját megkaparintják maguknak. Nagy ravaszul ki is fundálták, hogy miképpen.

Alig értek ki a városból, a két összeesküvő falusi grajzleros kellemetlen beszédtemába fogott:

— Mi lesz velünk ilyen sötétben, ha rablók támadnának meg!... Sem lámpásunk nincsen, fegyverrel sem rendelkezünk... Még védekezni sem tudunk...

Ennek a bevezetésnek az volt a rejtett célja, hogy Stern ijedjen meg, szálljon le a szekérről és húzódjék be valamilyen kocsmába, az árut pedig bizza rájuk...

Stern azonban nem ijedt meg annyira, mint ahogyan az összeesküvők szeretnék volna, vagy ha meg is ijedt, egyáltalán nem mutatott Maradt szépen a szekéren, amelyen lassan, de biztosan haladt bele a vaksötét éjszakába. De amikor éppen egy kis erdőbe kanyarodtak, Pare Moise hirtelen felordított:

— Ki ütött fejbe?... Segítség, itt vannak a rablók!

Egy pillanattal később Teren ordítása is belevegült a koromsötét éjszakába:

— Engem is fejbütöttek!... Segítség!... Csakhamar Stern is felordított, és őt csakugyan fejbe is kólintották, de olyan alaposan, hogy fejét menten elöntötte a vér.

Stern, megkapván a maga fejkvótáját a rablótámadásból, már nem is sokat törődött a dolgok folyásával s csak később térve magához az ijedségből, vette tudomásul, hogy hál a hősies magatartásuknak, a banditák jobbnak látták elszökölni.

Nos, a csendőrségen eleinte komolyan vették a rablótámadás meséjét s kutatták az utonállókat két napig, de amikor nem találták meg őket, más alapon folytatták a nyomozást. Feltűnt az, hogy

a három fejbekölniött áldozat közül egyedül Stern Miklós feje vérzik.

Feltűnt az is, hogy a szekérrakomány javarészt éppen az ő áruja tette ki. És felmerült az a gyanú, hogy hátha csak előre megrendezett komédia volt az egész história?

Hosszas vallatás után

Pare és Teren szépen és töredelmesen bevallottak mindent.

Mindketten törvény elé kerülnek, de most már mint rablók.

Stern Miklós pedig nyugodtan elkönyvelheti magának a rablókaland történetét, mert hármuk közül legalább vele, valóban megtörtént az agyafutó rablótámadás, nagy kiátlózással, fejbeveréssel és szerencsés happy enddel...

A „Macedónia” szerkesztője belehalt sebesülésébe

Szofia, január 3.

Jelentette a B. L., hogy Estimoff, a Macedónia szerkesztője ellen, abban a pillanatban, amelyben a szerkesztő a királyi palotába ment, revolveres merényletet követtek el.

A merénylet során a szerkesztő súlyosan megsebesült.

Mai jelentéseink szerint tegnap éjszaka a szófiai egyetemi klinikán fekvő Estimoff szerkesztő sebesülésébe belehalt.

28 deportált spanyol arisztokrata megszökött a gyarmatokról

Madrid, január 3.

A Rio de Oro afrikai spanyol gyarmatokra deportált 28 spanyol arisztokrata és katonatiszt néhány nappal ezelőtt a bennszülöttek segítségével egy fracia vi-torlason megszökött. A szökevény deportáltak között egy Bourbon herceg is van, Alfonz spanyol exkirály egyik unokaöccse.

Tekintettel arra a körülményre a spanyol kormány diplomáciai úton akarja a francia kormánytól a szökevény spanyolokat visszatértesíteni a Rio de Oro-i gyarmatokra.

TIZENÖTÉV MAGYAR GAZDASÁG- POLITIKA MINDEN EREDMÉNYE:

— A B. L. MUNKATÁRSÁNAK
JELENTÉSE ERDÉLYI KÖRUT-
JARÓL —

40 faluból álló tejszövetkezet

Tenyésztójas, ami már van és pasztörizált tej,
ami majd csak ezentúl lesz

Kolozsvár, január 3.

Tegnap jelentésemben kimutattam, hogy Erdély fővárosa, Kolozsvár, az utolsó évek politikai ziláltságának és eltolódottságának jóvoltából az erdélyi magyar kisebbségnek nem politikai központja többé, sőt szellemiekben sem egységes irányító hatalom már. A „főváros” gazdasági központi jellegét kellene tehát kibányászni. Legalább azzal vigasztalhatnók magunkat, hogy Kolozsvár gazdaságilag vezet és irányít.

Erről sem lehet azonban komolyan beszélni. Temesvár van olyan gazdasági központ, mint Kolozsvár. Iparilag legalább is van annyi, sőt sokkal több, ami pedig a bankéletet illeti, abban egyenrangú vetélytársa Temesvár Kolozsvárnak: ott sem szakma és hatalom többé a bank, itt sem az.

Ez a züllés és lecsúszás azonban nem igazítja tulságosan a várost. Nem törődik a presztízzsel és a dekorummal. Akinek megélhetési gondjai vannak, annak nem a megjelenési forma a fontos, hanem a betevő falat.

Talán éppen az a biztató, hogy a presztízs-város gazdasági szintje a betevő falathoz érkezett el. Talán így olyan megmozdulásai lesznek, amelyek egységbe foglalhatják a magyar kisebbség eddig kihasználatlan gazdasági erőit. Mer valljuk be:

tizennégy teljes esztendő telt el és a magyar kisebbség gazdasági ereje még sohasem vonult fel. Egyideig a politikai erőt csillagítottuk, a szellemi fölényt ragyogtattuk, de a gazdasági erőt sohasem állítottuk harcra. Világviság van, világot átfogó válság, ezenfelül és külön megvan a magunk speciálisan romániai jellegű gazdasági krízisünk is és mindezek tetejébe ott a magyar kisebbség külön gazdasági válsága még, amely azért jelenvaló, mert a magyar népkisebbség gazdasági ereje sohasem fejlődött fel.

Csak poksolni terelték össze a magyarságot, de sohasem fogták össze azt a hatalmas munkamennyiséget, amit ez a kétmilliónyi ember képvisel. Minden magyarnak külön-külön kellett magát a rizskása-hegyen átrágni. Nagyon keveseknek sikerült.

Akadhatnak szerencsés konstellációk, amelyekben az egyén áttör a világviság és utána az országa külön válságának várfalát, de hogy ezenfelül még a többségi gazdasági nyomáson is győzedelmeskedjék — szervezetenül és külön akcióban, erre a történelem során nem igen volt példa.

Az eredmény: egyetlen tejszövetkezet

Gróf Bethlen Lászlóval beszélgetek, a romániai Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének igazgatójával és arra kérem, hogy mutassa meg nekem, mit és mennyit fogtak össze abból a gazdasági erő-hatalomból, amelyet a magyar népkisebbség jelent?

A felvilágosítást megkapom. Azt kapom és annyit mindössze, hogy most — megkezdtek a munkát.

Most, tizenöt év múltán, végre szó van arról, hogy a Szövetség „tejszövetkezeteket” létesítsen.

Udvarhelymegyében negyven faluból álló tejszövetkezet működik. Nagyszerűen működik: vaját szállít Bukarestbe. A nyáron a kereskedelem 45 lejt adott a falunak a vajért, a szövetkezet 56 lejt fizetett a gazdának. Ma már ott tartanak, hogy nyolcvan lejt fizetnek a termelőnek.

Nem tudott a tejszövetkezet sokáig megalakulni — mondja gróf Bethlen László — mert nem volt „bizalom”. Egy hétig ugyanis a termelőnek hitelezni kell a vajat. A szövetkezeti élet megindulására nem volt annyi pénz sem, hogy egy heti vajtermelést a szövetkezet a termelőnek kifizethetett volna. Az első hét volt csak a nehéz, a hét, amíg a szövetkezet eladta az első vajmennyiséget. Mihelyt eladta a vajat, fizetni tudott a gazdának és most, hogy hétről-hétre rendszeren fizet a szövetkezet, a gazda már hitelez is egy hétig.

Ez a negyven faluból álló tejszövetkezet május óta 2 millió hatszáz ezer lejt árult vajból. Ennyi parázs pénzt kapott a falu.

— Most egy újabb harminc faluból álló tejszövetkezet van Marosvásárhelyt alakulában és most kísérletezünk vágott-baromfival is, amelyet szintén Bukarestbe akarunk szállítani, de előbb el kell érni, hogy a magyar gazda fajtőszágot tartson, hogy a vágott baromfi egyforma minőségű és súlyu legyen — mondja tovább a Szövetség igazgatója.

Itt meg kell egy pillanatig állni. Tizenöt év alatt hihetetlen pénzeket élt fel a magyar gazdasági politika. Milliók és milliárdok mentek el különböző akciókra és ötletekre. Az első évek nagy kisebbségi megmozdulásainak idejében nem akadt olyan akció, amelyet a magyarság pénzzel és áldozatkészséggel ne támogatott volna és ime, az elusztott és

elfogyott milliók gazdasági tekintetben annyi eredményt produkáltak, hogy — megalakult egy tejszövetkezet Udvarhelymegyében és most van alakulóban a marosvásárhelyi.

Nem szabad itt rámutatni arra, hogy mit csináltak közben a szászok és a svábok? Arra sem, hogy a szász és sváb politikai sikereknek egyetlen titka, hogy

ők nem a politikai koncot márták, amikor hozzákezdtek, hanem a gazdasági megerősödés útját taposták, hogy azt kiépítve, a politikai sikerek útjára biztonságosan rálephessenek.

Velük nem lehet félvállról beszélni és őket a politika nem tudja meggondolással nélkül egyszerűen skartba tenni.

Nincs semmi, de most már minden lesz

Igaz — mentségül legyen mondva — többségi nemzet voltunk, amelynek nem volt önségére szüksége. Helyettünk és összetartásunk helyett ott állott a kiozult politikai rezsim mellettünk és — nincs ezen mit tagadni! — mi kaptuk azokat a kivételezéseket és gondoskodó lehetőségeket, amelyeket most a román-ság kap. De azt, hogy többségi nemzetből kisebbségi nemzetiséggé degradáltunk, tudtuk tizennégy esztendővel ezelőtt is.

Es bár tudtuk: csak 1932 márciusában alakítottuk meg az első tejszövetkezetet. Ezért vívmány az a 2 millió 600 ezer lejt, amelyet negyven falu hét hónap alatt vajból árul és ezért emeli ki gróf Bethlen László hangszóval és nagy meglepődéssel, hogy vannak olyan magyar falvak, ahol — cséplőgép-szövetkezetek vannak

és ott van Nagykádás, ahol tenyésztó-jást termelnek és ott van Székelykeresztúr, ahol már a pasztörizált tejre gondolnak.

Rengeteg ambícióval dolgozik a kolozsvári Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége és sok agilitással gróf Bethlen László, mindez tagadhatatlan, de mégis, — az istenért! — 1935 január elsején a mérlegben mindössze annyi szerepel, hogy: tejszövetkezet két helyen és cséplőgép-szövetkezet vagy tíz helyen és pasztörizált tej, amelyhez ezentúl fognak hozzákezdeni és tenyésztó-jást termelés, melyhez már — akár hisszük, akár nem — hozzákezdettek.

Azon a kényelmes állásponton állottunk eddig, hogy a magasabb kulturájú magyarságot nem lehet beolvasztani és tizennégy év alatt meggyőződhattunk ar-

Levágta gyermekei ujjait, hogy felvehesse a biztosítási összeget

Egy bestiális anya rémtette

Berlin, január 3.

Oberbühen városában borzalmas biztosítási csalást követett el egy anya, aki mindkét kisleányát végtagjait megcsontította, hogy egy nagyobb biztosítási összeget megszerezzen.

A bestiális anya pénteken maga vitte a kórházba egyik kisleányát, akinak a jobb lábáról valamennyi ujját hiányzott. Az anya, amikor gyermekeivel a kórházba ért, azt állította, hogy a kislány aprófát vágott és munkaközben a baltával véletlenül levágta lábujjait.

A kislány a kórházban később magához

tért és ekkor jajgatva mesélte el, hogy anyja egyellen csapással maga vágta le a lábujjait.

Elmondotta a kislány, hogy két évvel ezelőtt kis nővérkéjét hasonlóképpen megcsontította az anyja, úgy hogy

nővére jobbkezeiről is levágott két ujját. A kislány megdöbbentő vallomása után az anyát nyomban előállították a rendőrséghez és az asszony hosszú faggatás után be is ismerte, hogy azért csontkította meg gyermekeit, mert előzően nagyobb összegre biztosította őket és így akart hozzájutni a biztosítási összeghez. Az asszonyt őrizetbe vették.

Ujabb hat hónapra szól a román-olasz barátsági szerződés

Tiulescunak — mondják az olaszok — nem
kell Rómába menni

ma, január 3.

Jelentette a B. L. annak idején, hogy az olasz-román baráti szerződés meghosszabbítása elé sulyos akadályok tornyosultak, mert az olaszok ebbe a barátsági szerződésbe új semlegességi klauzulát kívánnak. Az olaszok, — így szóltak a lapjelentések, — azt kívánták Romániától, hogy szerződésileg fogadjon semlegességet arra az esetre, ha Olaszország háborúba keverednék Jugoszláviával. Jugoszlávia és Románia között ezzel szemben a kisánt szerződésből kifolyólag kölcsönös megsegítési kötelezettség van és így teljesen lehetetlen volt ez az olasz kívánság, mert hiszen

Románia ennek a semlegességi klauzulának elfogadása esetén sulyosan megsértette volna a kisánt szerződést.

Az olaszok most hivatalos jelentést tettek közzé, amelyben kihangsúlyozzák, hogy nem igaz az, mintha ők a barátsági szerződés meghosszabbításának ellenében új semlegességi záradékot követeltek volna.

A hivatalos jelentés elmondja, hogy 1932. január 18-án lejárt már az olasz-román barátsági szerződés, amelyet Grandhi akkori külügyminiszter kezdeményezésére előbb hat, majd ismét hat hónappal meghosszabbítottak. Róma ez alkalommal is hajlandó a barátsági szerződést újabb hat hónapra meghosszabbítani, olyképpen, hogy a szerződés 1933. május 18-án jár majd le.

A hivatalos jelentés kihangsúlyozza még, hogy ebbe a meghosszabbításba Olaszország minden további tárgyalás nélkül bele-megy és hogy ezért a meghosszabbításért Tiulescunak igazán nem érdemes Rómába utazni.

A fenti olasz hivatalos jelentéssel szemben meg kell állapítani, hogy a céfolat ellenére

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalom
mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

Által gyógyíthatók. Eredeti dobozban,
mely két kapszulát (ostyában) tar-
talmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kap-
ható gyógyszerárakban és drogé-
riákban. 1777

rol, hogy ha a magyar nyelvet nem lehetett szerteporlasztani, de a magyar-ság gazdasági erejét teljesen el lehetett csesztetni.

A szövetkezés koniunkturája

— Higyje el — mondja nagy lelkesedéssel és magabizálással gróf Bethlen László, — hogy ebben a dekonjunkturában, amelyben most élünk, a szövetkezeti élet konjunkturája ébred. Ezekben a rossz napokban ráébrednek, hogy a szövetkezeti forma sok olyan értéket rejt, amelyet eddig a bizalmatlanság nem akart közös értékesítésre átadni.

Igaza van a grófnak, de ezzel szemben az is igaz, hogy

a szövetkezeti értékesítés előnyei 1918-ban éppen úgy fennálltak, mint 1932-ben és 1933-ban ahogyan meglevők.

Milliókkal és milliárdokkal, ezeknek a tenger pénznek hatalmával és erejével lehetett volna törni a bizalmatlanságot. Akkor nem kellett a gazdasági felülállás ereje a politikának, akkoriban csak a voksok száma kellett — a képviselőválasztási eredmény biztosítására.

Ma ott tartanak, hogy nincs egy helyre való pénzük és nincs voksuk sem.

A szászok most is építik a maguk erejének egyre terebélyesedő bástyarendszerét és megvan, hiánytalanul és teljesen a voksok százezere is.

Ennyit értünk el tizenöt év alatt. Vajjon megleszünk-e még egyáltalában újabb tizenöt esztendő múltán?

Halász Sándor

is fenn kell tartani azt az eredeti hivatalos jelentést, amely szerint Olaszország ez alkalommal egy új semlegességi záradékot beiktatását kérte, amely a kisánt politikai egy-ségét tényleg megbontotta volna.

Azt, hogy ez a semlegességi záradék feltételként szerepelt, mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy Olaszország ez alkalommal ismét csak hat hónapra akarja a szerződést meghosszabbítani. Barátsági szerződéseket nem szoktak hat hónapra kötni. A barátság sokkal állandóbb jellegű megállapodást tételez fel és így az a körülmény, hogy az „olasz barátság” időtartamát az olasz kormány ezúttal is csak „hat hónapra” kontemplálja, annak bizonyossága, hogy az olaszok csak átmenetileg hajlandók lemondani arról a feltételről, hogy a szerződés ellenében Románia jugoszláv semlegességének kötelezettségét vállalja. Olaszország, — úgy látszik, — ebben a pillanatban nem tartja alkalmasnak az időt arra, hogy ezt a követelést sine qua nonként állítsa fel és azt reméli, hogy hat hónap múlva ezzel a fegyverével már biztosabb siker reményében operálhat.

Ez az oka annak, hogy ez alkalommal is csak hat hónapra hajlandó a szerződést meghosszabbítani, mert azt reméli, hogy egy fél év múltán a külpolitikai helyzet annyira meg-
érik, hogy

Románia kénytelen lesz a jugoszláv-olasz szövetséget feláldozni az olasz barátság szerződés nagyobb értékességéért.

Azt természetesen, hogy milyen ellenszolgáltatásokat tud majd Róma hat hónap múlva ezért a kisántért áruhársért nyújtani, még sejtani sem lehet, de nagyon valószínű, hogy Románia az esetben, ha a kisántantólyformán cserbenhagyja, csak értékes ellenszolgáltatások ellenében teheti.

Maniu miniszterelnök Kolozsváron

Kolozsvár, január 3.

Maniu miniszterelnök ma reggel Kolozsvárra érkezett. Az állomáson a nemzeti párt helyi vezető tagjai várták. A miniszterelnök unokaöccse, dr. Boila Romulus egyetemi tanár leányának esküvőjére érkezett Kolozsvárra s az esküvő után azonnal visszautazik a fővárosba.

Lux-Mozgó Brassó

Még csak két napig! Joan Crawford és Clark Gable nagy sikerű drámája

A képviselő ur barátnője

Egy szegény munkálány tüneményes pályafutása

VILÁGPOLITIKA

Az elleplezés
módszere

Az 1931-ik év arról nevezetes, hogy akkor kezdődött a nemzetközi bankválság. A sort Ausztriában a Kreditanstalt nyitotta meg, azután Németországban a Darmstädter és a Dresdener következtek. Magyarországon a Hitelbank, Romániában a Marmorosch és Blank Rt., Olaszországban a Banca Commerciale Italiana. Amerikában, ahol a kisbankok nagy tömege omlott össze, a krach még véresebb volt, mint Európában. Ha a kormányok a bankokat sorsukra hagyják, akkor a közvélemény a legrövidebb idő alatt tisztában lett volna azzal, hogy a kapitalizmus hitelszervezete teljesen felmondta a szolgálatot s hogy azt mással, valami újjal kell pótolni. A szóbanforgó országok kormányai azonban ellenkező taktikát követtek: állami szubvenciók, állami jótállások egész sorával leplezték el a tényállást, jégre tették a fizetésképtelen bankokat, amelyek azóta látszatéletet folytatnak. Ezzel azonban a probléma lényege nem változott, csak annak alakja és megvilágulási módja; a bankok és iparvállalatok veszteségei állami deficitte változtak át, a magángazdaság problémáiból állami pénzügyi kérdések lettek. De akár így, akár úgy — azt a kérdést, a melynek megoldását 1931-ben elhalasztották és elleplezték, 1933-ban más formában bár, de meg kell oldani.

Az 1931-iki év azért is volt nevezetes a világválság történetében, mert akkor vált nyilvánvalóvá egy másik döntő fontosságú probléma, amely a bankok katasztrófájával a legszorosabb összefüggésben van: széles e világon mindentűt befagytak a hitelek! Ha akkor ennek a folyamatnak szabad folyást engedtek volna, vagyis pontos mérleg felállítását után leírták volna a nyilvánvalóan behajthatatlan követeléseket, a még fizetőképességű vállalatoknak elengedték volna a tőke és a kamatok egy jelentékeny részét, akkor a hitelválság meg lenne oldva. Mit csináltak azonban a gazdasági élet bölcs doktorai, a nagy ipari magnások és a bankfejedelmek? Ők is az elleplezés módszeréhez fordultak. A Stillhalte egyezmények és a moratóriumok bonyolult rendszerével próbálják a kérdés végleges rendezését, az elkerülhetetlen elleplezést elodáztatni. Ugy tettek, mint az a rossz orvos, aki a nyilvánvalóan belső szervezeti okokból támadt fekélyt úgy akarja eltüntetni, hogy flastrommal letapasztja.

A mérlegelődés elve azelőtt a legfőbb parancsa volt a kapitalista üzleti morálnak. Most ellenben a hamis mérleg vált szabállyá! Az állam is segédkezett, hogy a mérlegek hamisak lehessenek, anélkül, hogy a mérleghamisítás eddigi törvényes következményei beállnának.

Az utolsó két évben a Hoover-moratórium megadása volt az egyedüli rendszabály, amely őszinte akart lenni és a helyzetet leplezlenül tárta fel. Két igazságot kürtölt világgá Hoover elnök akkor proklamációja: Németország nem tud többé kártérítést fizetni; viszont ha Németország fizetési elmaradnak, akkor a hadviselő államok se tudják Amerikának a háboruban kikölcsönzött összegeket megfizetni. Hogy ez az őszinteség továbbra is őszinteség maradjon, ez kettős előfeltételhez volt kötve: Németországot végleg felmentik a kártérítési kötelezettség alól, Amerika pedig végleg elengedi az adósság tartozását. Ebből a két előfeltételből csak egy vált be; a lausannei értekezlet 1932 nyarán a német birodalmat egy aránylag csekély pauszösszeg fizetésére kötelezte, vagyis gyakorlatilag a kártérítések fizetését egyszersmindkorra beszüntette. Mikor azonban az 1932 december 15-iki esedékesség közeledett és az európai adósságállamok bejelentették Amerikának, hogy ők se fognak fizetni, akkor az amerikai kormány merev nemmel válaszolt, mire Anglia, Csehszlovákia és Olaszország teljesítették a fizetést, ellenben Franciaország, Belgium és egyéb országok azt megtagadták. De azok az államok is, amelyek fizettek, kijelentették, hogy ez az utolsó fizetés, a melyet a régi alapon teljesítenek s hogy a kérdés végleges rendezése sürgős és elkerülhetetlen. Remélhető, hogy ha Roosevelt márciusban végre beül az elnöki székbe, az a vetélkedés, ami a bukott és győztes elnök között most folyik, megszűnik s Amerika beleegyezik a hadiadósságok végleges törlesztésébe s legfeljebb egy pauszösszeg fizetéséhez fog ragaszkodni.

Amíg ez a kérdés nem kerül le a napirendről, a válság enyhüléséről szó se lehet. 1932 őszén számos jel mutatott arra,

Morganékkal finanszírozta
a kedvese bundáját

70 ezer lej értékű platinát lopott egy temesvári munkás

Bukarest, január 3.
A romániai telefont bérló Morgan-csoport temesvári igazgatósága feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki az anyagraktárakból 70 ezer lej értékű platinát lopott.

A rendőrség a tettest rövidesen elfogta Georgescu Pavel 27 éves telefonszerelő személynében, aki kihallgatásakor elmondotta, hogy viszonya volt egy rendőri felügyelet alatt álló leánnyal, akinek mindig sok pénzre volt szüksége.

Hogy szeretője kívánságát teljesíthesse, ellopta a platinát és az egyik temesvári órásnál értékesítette.

A pénzen bundát vett a leánynak. Vallomása alapján a rendőrség folytatta a vizsgálatot és a vallomásában megnevezett órásnál az egész platinamennyiséget meg is találta.

Schleicher és Litvinov
titkos megállapodást kötöttekA trancia lapok az európai politika teljes
átalakulását jósolják

Páris, január hó 3.
Párisból kapjuk az alábbi jelentést, amely a Journal cikkét és információját adja hírül. A híradás teljesen fantasztikusnak látszik és olyan bizarr, hogy azt csak fenntartással közöljük.

A Journal arról számol be, hogy Schleicher, német birodalmi kancellár és Litvinov, az orosz szovjet külügyi népbizosa december közepén Berlinben találkoztak.

A találkozó híre — mondja a Journal — nem pattant ki és annak lefolyásáról a mai napig ugyancsak nem tudott senki sem.

A Journal elmondja tovább, hogy Litvinov ezen a találkozón „ismeretlen eszközökkel” elérte azt, hogy a németek ismét az orosz politika sakkjába bábjai, mert Litvinovnak sikerült a németeket teljesen visszahódítani.

A Journal szerint olyan titkos megállapodás jött Schleicher és Litvinov között létre, amely a közeljövőben Európa politikáját teljesen megváltoztatja és hatásaiban „világrengető” lesz.

A Journal híradását eddig senki sem erősítette meg és így — ismétljük — e hír nagy óvatossággal kell fogadni.

A temesvári városi választás
izgalmas finise

Eddig három jelölő lista érkezett

Temesvár, január 3.
Szerdán délelőtt 12 órakor jár le a temesvári tanács választására a jelölési határidő. Bár a városi tanács választása mindig nagy politikai eseménye volt a Bánság fővárosának,

talán soha sem nyilvánult meg olyan érdeklődés és izgalom a választás iránt, mint éppen most, amikor az évekig tartó intermúruraltat végre ismét felválthatja a választott tanács.

Tekintettel a jelölésekre kiírt időszak elkeseredett politikai torzalkodására, a temesvári hatóságok már a listák benyújtásának utolsó terminusával kapcsolatban messzemenő biztonsági rendelkezéseket léptettek életbe. A Dikasztériális épületnek, amelyben a törvényszék és ítélőtábla helyiségei dolgoznak, kedden reggel összes kijáratát lezártatták s az udvarán teherautós riadóközpontot helyeztek el a rendőrség.

A törvényszéki főnök irodahelyiségeinek ajtóit detektívek egész serege őriz és tartja megszállás alatt.

Eddig a következő három jelölőlistát

nyújtották be a törvényszéknek:

Az egyesített polgári blokk listáját, amelyen a kormánypárt, magyarpárt, a szűbök, a kereskedők és iparosok, a zsidóság, a keresztényszocialisták jelöltjei szerepelnek. Második listaként szerepelnek az összes ellenzéki román pártok, a szűb ellenzék, a szociáldemokraták, a független munkások és magántisztviselők közös jelölője, élén Grofsoeanu Kornél dr. pártönkivüli román politikussal. A harmadik listát a kuzisták, a hilleristák és a többi jobboldali alakulatok nyújtották be.

A temesvári városházán egyébként tegnap jelölték ki az új városi tanács 8 jogszertinti tagját a következők személyében: Stachler Ádám (iparkamara), Bejan Szilviusz (állami középiskolák), Schiff Péter dr. (felekezeti középiskolák), Ferch Mátyás dr. apátkanonok (r. kath. egyház), Tiucra Patrik dr. főesperes (g. kel. egyház), Muntean Gheorghe dr. (g. kath. egyház). Az állami és elemi iskolák jogszertinti tanácsosainak választását meg kell ismételni.

Rütten, a gladbachi rém:

Azért ölt, hogy gyönyörködjék
áldozata szenvedésében

Düsseldorf, január 3.
A poroszországi Gladbach városában borzalmas gyilkosságot fedeztek fel. A városka egyik kertjében, a bokrok között gondosan elrejtve fiatal férfi holttestét találták meg. Minden jel arra mutatott, hogy gyilkosság történt, mert a holttest hatalmas vértócsában feküdt és rajta éktelen sebek és csonkítások voltak felfedezhetők.

A városka rendőrsége természetesen azonnal megindította a nyomozást a hajmeresztő kegyetlenséggel végrehajtott

gyilkosság részleteinek tisztázására s rövidesen sikerült is a gyilkost leleplezni. A nyomozás adatai alapján aztán kiderült, hogy a kisvárosi szenzáció a németországi bűnkrónikák között is a legmegdöbbentőbb fejezetek képviseli. A vizsgálat megállapításai azt a gyanút támasztanak igazolni, hogy a gyilkosság tetteiben

a hírhedt düsseldorfi rémhez, Kürten Péterhez hasonló betegidegzetű és beteges szenvedélyektől fűtött embert tettek ártalmatlanná, aki — a bűnügyi vizs-

gálat kudarc esetén — valószínűleg még egész sereg életet oltott volna ki, hogy alantas ösztöneinek kielégülést szerezzen.

Az áldozat egyébként Jasen Gusztáv 26 éves fiatalember. Gyilkosa Rütten József, akit a rendőrség rövidesen leleplezett és letartóztatott. Rütten a vallatás során a legnagyobb hidegvérrel és a düsseldorfi rémhez hasonló cinizmussal ismerte be a rémtettet, sőt azt is bevallotta, hogy sem bosszu, sem anyagi érdek nem hajította, amikor a fiatallembert megölte, mert

azért gyilkolt, hogy áldozata kinszenvedésében és haláltusájában gyönyörködött.

A továbbiak során Rütten elmondotta, hogy miként követte el a kéjgyilkosságot. Mulatni hívta Jasen Gusztávot, aki szívesen vállalt néhány pohár bort. Ugy intézte a dolgot, hogy a fiatallembert mindig több jusson a borból s ezzel a taktikával el is érte, hogy Jasen nem sokára tökrészeg lett s a nagymennyiségű alkohol hatása alatt úgy esett össze magával tehetetlenül, mint egy darab fa. Rütten csak erre a pillanatra várt.

Felkapott egy hatalmas konyhakést, nagy lendülettel beledöfte a fiatallembertbe.

A sebből fakadó vérsugarban és Jasen kmos fetregésében gyönyörködött néhány percig, azután a kést ismét kézbe vette és többször beleszurt áldozatába.

Végül megcsonkította a borzalmasan vérező és hörgő áldozatot s megvárta, a míg teljesen elvérzik és elesenededik.

Rütten még elmondotta vallomása során azt is, hogy a rendkívüli hidegvérrel és kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság után a holttestet elcipelte és elrejtette a bokrok között. Közben, amint a kéjgyilkosság végrehajtásakor arra is volt gondolja, hogy ügyeljen a ruhájára és össze ne szennyezze az össze-visszaszurkált és megcsonkított áldozata testéből kifecsegni vérell. S amikor a holttestet úgy, a hogy elrejtette, nyugodtan hazament és lefeküdt aludni.

A bestiális gyilkost a rendőrség letartóztatta.

Szimpatikus hangok
az új postaigazgató
bemutatóközlő leveleiben

Bukarest, január 3.
Megemlítettük már azt, hogy Pitulescu mérnököt, a posta új vezérigazgatóját hétfőn délelőtt beiktatták hivatalába. Pitulescu tisztviségének elfogadása után három körlevelet bocsátott ki a posta alkalmazottaihoz. Az elsőben biztosítja a tisztviselőket saját tevékenységének törvénytiszteltelől minoltáról. A másodikban fokozott munkára s a munka tisztességére hívja fel a postaalkalmazottakat. A harmadikban a közönség bizalmának visszaszerzését jelöli meg parancsoló szükség-szerűségnek.

Ez a harmadik levél rendkívül érdekes, ugyanis az új vezérigazgató rámutat néhány olyan esetre, amelyik önkéntelenül is a közönség bizalmának megszüntetvonták maguk után. Így például elmondja a körlevél, hogy egy focsani kereskedő a következő szövegű táviratot adta fel Bukarestbe:

— Ne vásárolj kukoricát.

Ez a távirat, misem természetesebb, így érkezett meg a fővárosba:

— Vásárolj kukoricát.

Erre vettek hatvan vagon kukoricát, amely négy nap alatt pontosan meg is érkezett Focsaniba a kereskedő címére, aki hatvan vagonnyi kára miatt egyébként még a szokásos bocsánatkéréseket is képtelen volt a postától kierőszakolni.

A focsani kereskedők pedig testületileg kimondták, hogy a károsodástól való féltükben többet nem veszik igénybe a távirati érintkezés módját.

A másik eset, amelyről Pitulescu megemlékezik, a következő:

Egy nagyon szegény asszony ajánlott levélben ezer lejt küldött Bukarestből Brassóba, ahol egyik családtagja betegesen feküdt valamelyik szanatóriumban. Utközben a borítékot indiszkrét kezek megcenzurálták s az ezer lejt törölték a műsorból.

A vezérigazgató hangsúlyozza azt, hogy a postaalkalmazottak a nekik átadott irások és tárgyak sérthetlenségére eskütni tesznek.

Bűnük tehát hármassal. Először vétkeznek a büntetőtörvénykönyv rendelkezései ellen, másodsor megsebzik esküjüket s harmadsor megvonják a hitet abban az intézményben, amelynek éppen legnagyobb szüksége van tisztaságra és bizalomra. Pitulescu a körlevél végén kijelenti, hogy — a postát minden erővel hívatása magasztalja —

HIREK

PÁRISI TÜKÖR

(Ünnepi kirakatok)

Páris, január 3.

Olyan beidegződött szokás a karácsonyi és újévi ajándékozások és ünnepi bevásárlások, hogy a kereskedőknek talán nem is kellene különösebb erőfeszítéseket tenni, hogy a vevőket csalogassák. Még így, a „krízis” világban is, Párisban ilyet hallatlan a forgalom. Hogy a „haszon” is ilyen arányban van-e, az már más kérdés, mert bizony a luxus üzletektől kezdve, az egységes áru bazárokgig, minden vonalon estek az árak a tavalyihoz képest. De hogy még mindig számíthatnak milliós és dúsgazdag vevőkre is, bizonyítja egy nagy és előkelő üzlet játékosztályi kirakatában kitett „csodák”. Ahol feltűnt egy három oktávós zongora, amelynek „csekély” ára: 2500 frank és ahol egy csinosabb babának az ára egész szemérmetlenül felkuszik a 600 frankra.

A nagy áruházak ezidén — ép a néhez és drága „krízis” időre való tekintettel nem kedveskedtek az utcának a szokásos esti villanyfényes színjátékkal. A mikor is, tarka színben villámos jelenetek, négy héten át szórakoztatták a sétálókat. Azonban így se rövidültek meg a járókelők, mert a kirakatok ezernyi csábító látványosságán kívül, mindegyik nagy áruház, külön ötletes szcenáriumot varázsolt az egyik üvegablaka mögé. Az egyik falusi jelenetet állított be, ahol a kerek kutyától kezdve, a csirke ketrecen át, a galambducig minden udvari járulék helyt talál; persze a megfelelő személyekkel, akik mechanikus szerkezetre mozognak, járnak. Még a fákön levő ágak is hajlonganak, enyhe szellőtől mozgatva és bukolikus hangulatot keltenek a csiripelő madárkák, hogy ne feledjük ki, a fára kuszó kis mókusokat sem. A falusi élet ugylátszik kedvelt téma. Egy másik nagy áruház is ezt mutatja, csak inkább mulatságos formában, egy lakodalmos keretben. Az ünnepi, lakodalmos asztalról az emeletes torta se hiányzik és jófajta rezes bandának zenéjére, táncol a faharapra-nagyja. Mindez gyerek nagyságú babák formájában.

A koloniák is tiszteletbe kerülnek egy néger falu idevaraszlása által. Plasztikus formájú bennszülöttek eveznek egy kis tavon; arrább tam-tam zenére táncolnak, lobogó tűz körül.

Másutt a jeges sarkvidék rajzolódik az egyik kirakat mögött. Jéghegyek torlaszt vágó emberek, szántalpakon sikló eszkimók, adnak különös ellentétet, az afrikai falunak.

A sport és mechanikai játékok iránt megnyilvánuló előszeretettel számítva, egész kirakat sorozatok mutatják be a különféle mechanokát és az ebből konstruálható lehetőségeket: a város részletek, üzem és gyárpületek, felhőkarcolók (hova lettek a hajdani „romantikus” piros köves várak?) hidak és gépek. A vasutak villamos áramra kapcsolt száguldásban, szédítenek magas hegyek és alagutakkal konstruált vidék panorámájában.

Repülőgéprajok, és különböző típusú hajók képezik egy másik kirakat csodálatos világát.

A babák válfaja is óriási. A legegyszerűstől, a legművészibb öltözetűig — ezerszámmal kacérkodnak az üvegek mögött.

Garázsok, autók és minden hozzávaló felszerelés se hiányzik a játék-szimfóniából.

Hogy a „felnőttek”-nek is legyen egy kis kirakat csábításban része, egy Grand Boulevardi szőrmés, az óriási kirakatának hátterét, egy valóságos kis állatkertté változtatta. Egy óserdő kuliszájában, vas ketrec mögé zárva, eleven tigriseket állított be, akik méltóságteljes komorsággal sétálnak fel-alá, — míg a közönség összehasonlíthatja természetes prémieket a készre varrott kis tigris bundával.

Egy másik üzletben, sejtelmes erdő háttérben, róka mutatják csábító szőrméjüket, míg az előtérben a szürke, kék és kereszttrókák tömege tekerődik viaszbabák nyakán.

Az állatvilág, mint reklámlehetőség elvén indult el egy elegáns cipészüzlet, ahol egy akváriumba tett, liliputi krokodil uszkal, hogy szemléltetőbbé tegye a mellette parádézó krokodil cipőket.

Es ugyancsak az állatokat veszi attrakciónak egy szövetkereskedő, aki az egyik kirakatból egy kedves kis jászolt csinált, ahol három hófehér bárány nyugalmával rágesál szalmát. Fejük felett pedig a következő feliratu tábla kommentálja ezt a jelenetet:

„...Elgondolni, hogy mi nem sokára le leszünk nyírva, hogy boldog vevők öltözködjének általunk...”

Az öltözködés csábítására, egy nagy férfi divatkiállítás — színösszhangba hozta a kitett tárgyakat, kezdve a kékszíni háziköntöstől és az orosz ingek mintájára készült pizsamán, (mely fazon a legkedveltebb pizsama típus), az öltöny, nyakkendő és zsebkendőig, minden a kék szín hatásában van.

Ugyancsak itt látható, egy másik kirakat mögött, a szürke és lila szín kombinációja. Utóbbi, mint nyakkendő és zsebkendő igen szép színkiegészítője a szürkének. Hogy a férfi divatrevünek az „estélyi” szériája is meg legyen, jól szabott frakk öltönyök és szmokingok feszülnek daliás „fából faragott királyfiakon”. Akiknek nyakkendője a frakkhoz; fehér atlaszból készült „okor, melynek közepe fekete. Míg a szmokinghoz, fekete, fehér középi bársony eszokor járja. A frakk- ingek terén is észlelhető némi fantázia, mert nem elégszenek meg az anyag mintázott rajzával, hanem — mint némi reminiscencia a biedermeier korból, — keskeny, jól „kolmizott” zsabó, teszi érdekessé a frakkjaikat. Hölgyek, ime praktikus ajándék férjeiknek, mondja a felirat. Ára: 70 frank.)

Még a férfidivat terén is lehet újat találni a párisi kirakatokban. Otletben nincs is hiány... Csak a pénzben.

Mándy Ilona

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint továbbra is a hőmérséklet lassu enyhülése a legvalószínűbb, köddel és némely helyen szitáló esővel.

— BAJBAN VAN A MALYGIN. Moszkvából jelentik: A „Malygin” nevű orosz jégtörő, amely — mint ismeretes — a múltban megmenetette a Nobile expedíció legénységét, az északi tengeren viharzónába került. A hullámokkal küzködő hajó SOS jeleket adott le, mire a legnagyobb orosz jégtörőt indították utnak, hogy a bajba jutott „Malygint” megmentse.

Nem kérdelem ki vagy??

— BEVERTÉK AZ ISKOLA ABLAKAIT. Csikszeredából jelentik: Csikmenaságon az éjjel bevették az állami iskola és Pál Gyula nyugalmazott iskolai igazgató ablakait. A bevezetett csendőrségi nyomozás rövidesen kiderítette, hogy a tettét Adorján Lajos és Jakab Gábor legények követték el. A legények kihallgatásuk során részegséggel védekeznek és azt állítják, nem tudták mit csináltak. Az eljárás megindult ellenük.

De mégis szereimém tudni, ki vagy??

— ÉJSZAKAI INZULTUS TEMESVÁRON. Temesvárról jelentik: Kellemetlen kalandban volt része az elmúlt éjjel Schaus Ádám gyárvárosi lakosnak, akit a sötét utcán hat ismeretlen megtámadt és agyba-főbe vert. A súlyosan sérült embert a mentők a Béga-szanatóriumba szállították.

Miért titkolod, ki vagy??

— SZABADLABRA HELYEZTÉK A KOLOZSVÁRI IFJUMUNKÁSOKAT. Kolozsvárról jelentik: Az elmúlt karácsonyi ünnepek alkalmával tüntető ifjumunkásokat ma egy kivételével szabadlábra helyezték. Az ügyészség nem indít eljárást a tüntetők ellen. A szabadlábra helyezést — mint ismeretes — négy napos éhségsztrájk előzte meg. A letartóztatásban maradt ifjumunkás ellen hatóság elleni erőszak címén indítanak eljárást.

???

ASTRA (Apolló) MOZGÓ, BRASSÓ

— VAKMERŐ RABLAS CSIKTUSNADON. Csikszeredáról jelentik: Vakmerő rablótámadás történt a csikstusnádi országúton. Sas Ignác csikszatósági mérszáros Tusnádra ment disznót vásárolni. A jó vásár után Sas beült az egyik kocsimába, ahol három cigányemberrel borozgatni kezdett, majd rövid ottartózkodás után haza indult. Nem messze járt hatott már Csikszatószegetől, amikor ismeretlen tettesek hátha támadták, fejét dorongokkal a felismerhetlenségig összeverték, majd

LUX MOZGÓ, BRASSO

BERLIN! BUKAREST! BUDAPEST! BRASSO! pénteken, január 6-tól egyszerre vetítik a szezon leg- ragyogóbb operettslágerét!

CIME:

A BOLDOGSÁG MUZSIKÁJA

SZEREPLŐI:

EGGERTH MARTA, HERMANN THIMIG, VEREBES ERNŐ

ZENE:

ÁBRAHÁM PÁL

a nála levő 4 ezer lej készpénzt elvették, az utjonnan vásárolt kövér disznóval együtt. Ezután Sas Ignácot verben fetrengve ott hagyták szekerén és eltűntek a tettesek. A szerencsétlen embert csak nagysokára találták meg az arra járók, azonnal kórházba szállították. azonban ottan, az orvosok véleménye szerint, már nem sokat segíthetnek Sas Ignácra. Az esetet jelentették a csendőrségnek is, amely erőlyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére. Valószínűnek tartják, hogy a vakmerő támadást csak az a három cigány követhette el, akikkel Sas Csiktusnádton együtt borozgatott.

★ TÖBB MINT 6000 ORVOS igazolja a Tegal kiváló fájdalomcsillapító és gyógyító hatását. csuszos, köszvényes és ideg-fájdalmaknál. Hűléses betegségeknel (Grippe) is régóta beváltak a Tegal-tabletták. A hatása közvetlenül mutatkozik. A Tegal teljesen ártalmatlan és nem fejt ki káros hatást sem a gyomorra, sem a vesékre, vagy más szervekre.

— ATADTÁK MAGYARORSZAGNAK A CSALÓ RENDŐRFELÜGYELŐT. Csikszeredáról jelentik: A budapesti törvényszék megkeresésére a csikszeredai törvényszék határozata alapján igazságügyminiszteri vezérségtől csikszentimre dr. Bakó József volt budapesti IV. kerületi rendőrfelügyelőt hitelezési csalás miatt ma átkísérték Magyarországra.

— SZABADEGYETEM A SZÉKELY-FÖLDÖN. Csikszeredáról jelentik: Csiktaplocán minden vasárnap ismeretterjesztő előadást tartanak. Az előadásokra minden egyes esetben más és más intellektuelt kérnek fel Csikszeredáról. Legutóbb D. Pál Gábor tartott igen nívós és értékes előadást Csiktaploca történelme az 1700-as években cím alatt. Előadásába ügyesen kapcsolta bele a madárfalvi veszedelmet. A dióhéjban előadott székel történelemnek annyi hallgatója volt, hogy a felekezeti iskola nagytermébe nem fértek be. A nagy hideg ellenére a folyosón is lélegzetfojtva hallgatta a közönség Pál Gábor szavait, melyekből a rég múlt, de szinte a ma történelme elevenedett fel.

— HIREK SZERINT BIHARBAN A MEGYEI NYUGDIJASOK IS PÉNZHEZ JUTNAK. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi pénzügyigazgatóság legutóbb 25 millió lejt fizetett ki nyugdíjra. A hír szerint január 10-ig a megyei nyugdíjasok is megkapják hátralevő illetményeiket.

★ Nézzé meg a brassói Európa Bár világsikert aratott január havi műsorát: Les Andree's Brassó kedvencei, Laura Bertini a spitz-tánc világrekordere, Kárpáti Manci akrobatikus mutatványával és a kísérő műsor.

— MÁR A BERUGOTT EMBERT SEM VÉDI A SORS. Temesvárról jelentik: Tragikus szerencsétlenség történt tegnap éjjel a bányási Nagyszentmiklós községben, ahol Jonescu Róbert 30 éves gazdálkodó mulatozás után mámoros fővel tartott hazafelé. A részeg ember jókedvben bezuozott öklével egy ablakot, melynek a szilánkjai átvágták az útőterét. A

Fritz Kampers

Ernst Verebes / Margarete Schlegel / Jacob Tiedtke / Margarete Kupfer

Musik: Paul Abraham

REGIE: VICTOR JANSON

Künstlerische Oberleitung: Rudolf Wallner-Fein

szerencsétlen ember gyors orvosi segítség hiányában teljesen elvérzett.

— FRANCIA UJSAGIRÓK MAGYARORSZÁGRÓL. Párisból jelentik: Megemlékeztünk arról, hogy a karácsonyi ünnepek alkalmával több neves francia publicista érkezett Budapestre, a magyarországi viszonyok tanulmányozása végett. Pierre Dubord szerkesztő, az Intransigent munkatársa, hazaérkezve a budapesti kirándulásról, lapjának hasábjain most kezdte meg beszámoló cikksorozatát, amelynek bevezető cikkét „Nem restellem bevallani, hogy felfedeztem a magyarokat!” cím alatt közölte. Ebben a cikkben Pierre Dubord megállapítja, hogy a magyarok ösztönös rokonszenveznek a franciákkal és a Budapestre érkezett vendégeket a legszívlebb és legmelegebb vendégszeretettel fogadták. Hasonló értelemben írt a budapesti látogatásról a Figaro munkatársa is, egyben jelezvén, hogy a magyarországi viszonyokról cikksorozatban számol be olvasóinak.

— PEZSGÓSTATISZTIKA. Temesvárról jelentik: A temesvári gyárosok „Unió” nevű zártkörű klubjában igazi jókedvben ünnepelték meg a Szilvesztert. Az este-lyen 1500 üveg pezsgő fogyott, ami a békeli fogyasztást is túlszárnyalja. Ezzel szemben a brassói Koronában mindössze 5 üveg pezsgőnek akadt rendelője.

— MEGJELENT A KORUNK JANUÁRI SZÁMA. A januári számmal nyolcadik évfolyamba lépő Korunk új évfolyamát az eddigieknél is gazdagabb számmal kezd. A januári szám tartalma az érdekesebbnél érdekesebb társadalomtudományi és kulturális kérdésekkel foglalkozik. Ir a házasság új formájáról. Terjedelmes tanulmányt közöl a materializmus művészetéről. Alaposan elemzi a szlovén-szói magyar középosztály kérdését. Cikksorozatokat kezd „társadalom és lelkiélet” címen. Bemutatja a mai román szellemi-élet fő irányait. Eduard Bernsteinről közöl nekrológjában tisztázza az úgynevezett revizionizmus kérdését. Világos feleletet ad arra, hogy javult-e az utolsó hónapokban a világ gazdasági helyzete. Beszámol a legújabb európai kultúreseményekről. A Kulturkrönika és Szemle rovatokban husz kisebb cikk foglalkozik a legaktuálisabb művészeti és társadalmi kérdésekkel. Ezt a gazdag anyagot abszolút művészi értékű versek és novellák egészítik ki. Előfizetni óhajtoknak ingyen küld mutatványszámot a Korunk kiadóhivatala, Cluj-Kolozsvár, Calea Marichal Foch 15.

VALLASI TILALOM

Két ügynök összeszólalkozik a kávéházban. A temperamentusabb hango- sen gesztikulál és kiabál, mire a másik nyugodtan szól:

— Csak nem akar felfutni?

— Nem — feleli a másik — tilalom a vallásom.

SZÉKREKEDÉS NÉL

a CHATEL GUYON

természetes sókból készült

MIRATON PASZTILLÁK

fájdalom nélkül könnyebbítik

meg a belek működését.

HOZZÁSZÓLÁS

Nyelvtisztítás

Schöpplin Aladár cikket írt a „nyelvtisztítás”-ról, amelyet a Magyar Tudományos Akadémia nyelvművelő bizottsága akar elvégezni. A cikk fejtegetéseivel nem fogunk vitába szállni, csupán a gondolatmenetét kívánjuk továbbfűzni. Tény az, hogy a magyar nyelv romlik, tisztasága fakul, a helyes használata iránti érzék tumpul. Az is tény, hogy az írás, vagy a beszéd nemcsak nyelvtani, hanem lélektani törvényekkel is kapcsolatban áll. A nyelvet az emberek gondolkodásából is zavar és rontás fenyegeti. Helyes. És itt folytatjuk.

A nyelv a gondolatközlés eszköze. Amilyen az egyén és a közösség gondolkodása, olyan a nyelve. Új gondolat új nyelvet, átfogóbb, emberibb gondolat szélesebb hullámu, magasabb ivelű nyelvet alkot. Általános gondolkodási zavart csak a gondolat kényszerítése, szabad kifejezésének megakadályozása okozhat. Ennek megfelelően: reakciós korszakok nyelve rómlik, zavarossá válik, mert a guzsbakított gondolat kifejezője is csak korcs lehet. Viszont szabadságos korszakban a nyelv — mint a szabad ember önérzete, életkedve — erősödik, tisztul, fényesedik. Elnyomott népek nyelve szétmorzsolódik, szökönse is összeszűgöregedik (hiszen sok mindennél nem szabad beszélniük), felszabadult népek nyelve rohamosan fejlődik, színesedik (ukrán, szlovák, ír, héber stb.). Hangsúlyozni kívánjuk, hogy az elnyomás tényénél nem teszünk lényegbeli különbséget a saját, vagy idegen nyelvű elnyomó által gyakorolt gondolat-kényszerítés között, csupán a nyelvpusztulás lassabb, vagy gyorsabb folyamatáról lehet szó. Ehhez még azt is hozzáfűzzük, hogy az elzárkózott népek nyelve kezdetleges, műveletlen, míg a többi nemzetekkel barátságosan érintkező nép nyelve a kultúracsere következtében csiszolódik, fejlődik. A lényeg mindig: a gondolatszabadság.

És most ezek alapján térjünk vissza a nyelv tisztítására. A történeti tények azt igazolják, hogy mindig a szabadság, a gondolatszabadság és népszabadság uttorói voltak azok, a kik a nyelvet megtisztították, megújították, megszépítették. Kazinczy, a reakció által halálraítélte, majd hat és fél évig börtönben tartott szabadságos nem állította a magyar nyelvet idegen forrásból gazdagítani. A sokat támadott nyelvújításával nemcsak a nemzeti nyelvet akarta művelni, hanem a nemzet lelkét is, hogy az európai szabadságoszmék befogadására fogékonyabb tegye. És tényleg, az új nyelv és az új eszmék kovásza másfél évtized múlva szabadságharcra gyújtotta a nemzetet.

Egészen logikus, hogy a szabadság újabb viharverése újabb nagy nyelvújítót vetett föl a szabadság legnagyobb apostolában, az európai műveltségű, több idegen nyelvből fordító Petőfiben, akinek erőteljes, képekben gazdag, szép magyar nyelve — természetesen — darabos és pórás volt azoknak, akik a népszabadság eszméjét elátkozták. A kiegyezés után bekövetkezett liberálisabb levegőben ismét egész sor nagy stilszta szépíti a nyelvet és mikor a feudalizmus megmaradt bagolyvairait a nyugati szociális áramlat egyre erősebben rengeti, megjelenik a nyugatosokkal Ady, hogy a Nyugatról besivóltott új eszméknek új szóképével színesítse, virágoztassa, izmosítsa a nyelvet. Persze az elvei miatt a költészete, a nyelve is megkapta az anathémát. Destruktívnek, nemzetrontónak bélyegezték azokat, akiknek új Mohács kellett. És azóta — egy közbeeső fellendülést leszámítva és egy pár külföldi menedékszigetétől eltekintve — Magyarországon halkul, fakul, kopik a magyar szó. Elérkezett a nyelv megtisztításának a szükségé.

Itt az idő, nézzük tehát a kort és embereit, akik a tisztogatást végre akarnák hajtani. Kazinczy ma aligha menekülne meg párévi börtönnel, Petőfinek pedig még azokat a verseit is megcenzúrázzák, amelyekben a hajdani debreceni cenzor sem talált követni valót. Adyknak szintén az a szerencséje, hogy idejében halt meg. A logika szerint az adott helyzetben először a nyelvtisztítókak kellene önmagukat megtisztítani a reakció szolgágtól, a reakciós gondolkodást kellene kigyomlálni a közéletből és a közhatalom gyakorlatából, a gondolkodást kellene kiszabadítani a kényszerítések zürzavarából, hogy a felszabadított és megtisztult gondolat tisztább és zengőbb nyelvnek adhasson hangot.

(f. s.)

— **RÁDIO ÉS POLITIKA.** Varsóból jelentik: Beck lengyel külügyminiszter utasította Lengyelország berlini követét, hogy tiltakozzon a lengyelelles rádiópropaganda ellen, amely a német rádióleadók folytatnak. A lengyel rádiótársaság igazgatósága ugyancsak tiltakozott a német rádió igazgatóságánál a miatt, mert megsértette azt a konvenciót, amely szerint mindkét társaság kölcsönösen tartózkodik minden olyan akciótól, amely bármelyikük érdekeit sérthetné.

Már a szerb pártok egyrésze is föderációt akar

A jugoszláv katolikus papok a diktatura fegyveres alakulatai ellen

Laibach, január 3.

Jelentette a B. L., hogy a horvát pártok egyre erősebben és nyíltabban állást foglal ma már a mielőbb jugoszláv föderáció mellett. Az, hogy a horvátok a föderációs államalakulatban megtalálják számításukat, nagyon érthető, de annál érthetlenebb, hogy ehhez a föderációs megoldáshoz nap-nap mellett a szerb pártok tagjai is csatlakoznak.

Ma már meg lehet állapítani, hogy a diktatorikus kormányhoz közel álló szerb pártok is egyre inkább magukéná teszik a föderációs államforma gondolatát és így nagyon könnyen megtörténhetik, hogy a jugoszláv diktatorikus kormány teljesen hióvok nélkül marad és így kénytelen lesz az új gondolatnak behódolni, ami a diktatura teljes bukását jelentené.

Nagyban hozzájárul ennek a hangulatnak és felfogásnak kiszélesüléséhez az, hogy a külföldi közvélemény, így elsősorban

az angol, erősen ellene fordult a jugoszláv közállapotoknak és olyan kritikát hallat, amelyet a jugoszláv kormány sokáig el nem viselhet.

Ezenfelül siettet a események ilyenfajta fejlődését az a körülmény is, hogy a pártok és nemzetiségek belső békétlensége mellett a jugoszláv diktatura mai hatalma voltaképpen és valójában már csak árnyékhatalom.

Nagy feltűnést keltett a jugoszláv katolikus papok vasárnapi zágrábi konferenciájának határozata is, amelyen a katolikus papok kimondták, hogy állást foglalnak a diktatura ifjusági és katonai jellegű alakulatai ellen, amelyek — a katolikus papok megállapításai szerint — vallásellenesek.

Az a körülmény, hogy most már egyházi részről is komoly hangok vannak a diktatorikus kormány eszközei ellen, csak megerősítheti azt a hitet, hogy a diktatura ereje teljesen elfakult.

Pont ellenkezőleg, ahogy a rémregényekben szokás:

A Grivița-uti gyilkosság gyanúsítottja a halálos ágyán bevallotta, hogy ártatlan

Ebben az ügyben eddig 1300 embert vettek őrizetbe ártatlanul

Bukarest, január 3.

A bűnügyi regényekben oly gazdag mult esztendőnek legnagyobb szenzációja emlékeztetesen a Grivița-uti kettős gyilkosság volt. Mintegy tíz hónappal ezelőtt a kora délutáni órákban az egyik külvárosi villában meggyilkolták a főváros egyik leggazdagabb mészárosának feleségét és ennek fogadott leányát, Kovács Didát.

A rendőrség, amelytől a buzgalom erénye amugy sem tagadható meg, ezuttal különös késztetéssel vetette magát a tettesek után. Először a férjét vették őrizetbe, majd, amikor ennek ártatlansága kiderült, az asszony unokatestvérét, az unokatestvér öccsét, az öccs feleségének a bátyját, a báty nővérének a fiát, majd mindkét ágról való nagyapákat, a szomszédokat és a szomszédok szomszédait. Mint emlékeztetés, a bűnügyi osztály feledhetetlen lendülettel

összesen 1300 ember tartóztatott le, nyilván azt a metódust követve, hogy lefogja az összes ártatlanokat s így végül szabadlábbon marad a gyilkos.

Két hónapos nyomozás és razzizás után a rendőrség végül rátette a kezét egy Enache Constantin nevű 26 éves külvárosi szegénylegényre, aki zsebtolvajlásból tengette szokás szerint nyomorult napjait. Ezt a Constantint azután vallatás alá fogták az őrszobán. Ahhoz ugyebár kétség sem férhet, hogy a hitvány zsebvágó mindent beismer. Beismert volna

négy halottat is, ha ugyan a hullák száma az égi gondviselés nem limitálta volna kettőre. Vallatni tudnak minálunk.

Néhány hetes instrukció után átszállították az ügyészségi fogházba. Ez pontosan 1932. március harmadikán történt. Ezt követőleg két nappal a vizsgálóbíró jelenlétében, de a rendőrség rendezésében a kettős gyilkosság színhelyén rekonstruálták a bűntett lefolyását. Enache vallott, mint a vízfolyás, az egyetlen kényes pont az volt, hogy a tereppel egyáltalában nem volt tisztában.

A nyomozást vezető komiszár azonban jókedvében volt. Segített neki. Így azután a kettős gyilkosság vádja egyszer és mindenkorra rajta ragadt. Március 24-én a szerencsétlen frátert kórházba szállították, ahol a dolgok természetes módja szerint teljesen tönkrement és elkezdődött az agónia. Mielőtt meghalt volna, magához kérette a börtön lelkészét és elmondotta neki, hogy

most, amikor már teljességgel közömbösek neki a világ hírséges dolgai, vissza kell vonnia beismerő vallomását, amelyet a rendőrségen a jól ismert eszközökkel kényszerítettek ki belőle.

Az áldozatokat életében sem látta. Börtönben halok meg, de ártatlanul, — fejezte be szavait.

A bukaresti sajtó most e szubjektív körülményeken kívül objektív indokokra is hivatkozva, új nyomozást követel a mult esztendő legmegrázóbb bűnügyében.

Beszélgetés Berlin egyetlen női taxisofförével

Nőutas nem akar nősofförrel utazni

Orvos, gyógyszerész, tiszt, bankhivatalnok, mérnök, orosz herceg és tábornok a berlini taxisofförök között

Berlin, január 3.

A háborúutáni körülmények megteremtették a dolgozó nő típusát, még pedig egészen más kontúrokkal, mint amilyeneknek a háború előtt dolgozó nőket ismertük. Ma már alig van olyan foglalkozás, amelyet a kenyérkeresetre utalt nő figyelmen kívül hagyna. A taxisofförök azok közül a pályák közül való, amelyen még nem igen hódított teret a nő. Léven ez a foglalkozás legkevésbé alkalmas a női egyéniség számára. Am itt is akadnak uttorok. A világháború egyik ismert hadvezetőjének unokahuga, aki egyébként gyógyszerészhallgató Berlinben, vállalta a taxisofförökkel járó nehézségeket, mert körülményei úgy alakultak, hogy egyéb jövedelemforrás nélkül nem folytathatta volna tanulmányait. Berlinben, ahol tízezerre tehető a taxisofförök száma, ő az egyedüli hivatalos autópévezető, aki élve-

nyeiről az öt meginterjuvó ujságíróknak a következőképpen nyilatkozott:

— Mit tegyen az a nagyvárosi fiatal lány, ha kiderül, hogy nincs pénze tanulmányai folytatására és valamiképpen sajátmagának kell megkeresnie a mindennapi kenyeret. Így jutott eszembe, hogy taxisofför leszek. Tanítom ezzel a rövid mondattal bocsátott utnak: No, kisaszony, itt a kocsis ez a maga vőlegénye. Tízezer taxisofför között én vagyok az egyedüli és első nő.

— Mint ujone először természetesen a melléutakat jártam. Minthogy utas nélkül nem szabad az utcákon bolyongani, szépen és illedelmesen vártam és álltam a standon. A kollégák kíváncsiak, de mindnyájan gavallérok voltak és úgy bántak velem, amint aki hozzájuk tartozik. Van közöttük

orvos, gyógyszerész, volt tiszt, bankhi-

vatalnok, mérnök, orosz herceg, sőt egy volt bolgár tábornok is.

— Első utasom férfi volt. „Vigyen az Adlon szállóba” — mondotta — és láttam rajta, hogy férfisofoőrnek hisz. Roppant lámpalázam volt, ami érthető is, hiszen ez volt az első utam. Utközben a tükör segítségével hátravettem néhány pillantást utasom igen elfoglalt ember lehetett, mert állandóan az ujságot nézte. Az ut végén két márkát kaptam. Egy márkát nyolcvanra mutatott a taxi, ebből harminchárom százalék az enyém volt, husz pfénning borraavaló. Hurra! Az első nyolcvan fillért megkerestem.

— Rövid sofförködésim ideje alatt is megállapíthattam, hogy

kölgyek nem akarnak velem utazni.

A nők nem merik magukat egy másik nőre bízni. En azonban nem akarok lemondani a nő utasokról, éppen ezért alkalom adtán kis trükköt használok. Sapkámat mélyen a fejembe nyomom és esetenként kis fekete bajuszt ragasztok magamnak.

Igy már szépen virágozik az üzlet nőutasokkal is. Kollégáim mosolyognak.

— Egyszer már karambolom is volt. — Egy idegen kocsi surolta az én kocsim sárhányóját. Az idegen sofför mérgesen ugrott ki a kocsiból és gorombán rámri-
valt:

— Nincs szemed te vén ökörl! Gyerek-kocsit tudsz vezetni de nem autót!

En is leszálltam az ülésről, levettem a sapkámat.

— Na nu! — bámult rám csodálkozva — Egy kisaszony? No akkor csak gyorsan tovább, mielőtt rendőr jön Vállat nekife-
szítette a kocsinak és az ügy el is volt intézve a lovagiaság szabályai szerint.

— Meg kell állapítanom, hogy a kollégák korrektül viselkednek. A kérésértékű ajánlatok lehetőségét az utasok tartják fenn a maguk számára. Ezt mindig megszokott mondatok vezetik be. A vendég, még mielőtt a kocsiba szállna, megkérdezi, hogy mióta vezet. Udvariassan válaszolok. Mi a foglalkozásom? Egyetemi hallgató? Oh, ez borzasztó! Ő szívesen eljárna érdeklőben. Talán megbeszélnének a dolgozó egy csésze kávéval. Mikor idáig jut a beszélgetés, gázt adok a motornak s az illető vagy beszáll, vagy nélküle megyek tovább.

— Vasárnap boldog napom van. Levetem a sofföruniformist és fölveszem a fehér ruhámat. Szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy igen jól festek benne. Elmegyek a kis kávéházba, ahol hétköznapien is össze szoktunk gyűlni s ilyenkor a kollégák barátságosan nyujtanak kezet. Örülnek, hogy közéjük jöttem.

Eddig tart Berlin első taxisofför-kisaszonyának a nyilatkozata, amelyből kicsendül, hogy kedvvel és akarattal a „gyenge” nem is férfias lendülettel tudja leküzdeni az elébe tornyosuló akadályokat.

Rövidesen megtartják a temesvári munkakamara alakuló közgyűlését

Temesvár, január 3

A temesvári munkaügyi felügyelőségen befejezték a munkakamara felállítására vonatkozó előkészítő munkálatokat, úgy, hogy az alakuló közgyűlést már a közeli napokban megarthatják.

15 MILLIÓ LEJ

nyeremény lesz elosztva hétfőn és kedden (január 9 és 10-én)

A ROMÁN ÁLLAMI SORSJÁTÉK IV-ik osztályának játékosai között

Főnyeremény: EGY MILLIÓ LEJ

Az 1933 év keresi első szerencséit: Alljon tehát elébe!

Vásároljanak szerencsés sorsjegyet a

KERESKEDELMI HITELINTÉZET R.-I.

Cluj, Piața Unirii 20.

a Román Állami osztálysorsjáték főelárusítójától és vidéki bizományosaitól.

Postai megrendelések a legpontosabban eszközölhetnek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Névtelen fiatal. A B. L.-ban megjelent Barabás Béla interjú kapcsán írott megjegyzéseit nagy érdeklődéssel olvastuk. Sajnos, — bár nagyon figyelemreméltó megállapításai vannak, — írását nem közölhetjük, egyrészt terjedelme miatt, másrészt azért, mert névtelenül jelentkezett. Ha névt. közli, legalább velünk közli, az írás egyik érdekes részletét leközöljük. — K. András, Vaslui. Új esztendőre írott kis versét mondanivalójáért szívesen közreadnók, de a verselése nagyon kezdetleges. — G. Piroška, Kolozsvár. A kérdéses 1929-ben megjelent Keresztes-féle örökségről írott cikkünk forrása egy néhány amerikai lap, amely abban az időben az ügyvel színtén foglalkozott. Talán úgy tudunk Önnek segítségére lenni, hogy itt kérdést intézünk a B. L. olvasóhoz, hogy ki tud valamit arról a Keresztes Antaltól és Keresztes Mártonról, a kik 1811-ben, illetve 1812-ben születtek. Az olvasónak atekintetben kell felvilágosítást adni, hogy az illetők kivándoroltak-e Amerikába és ott hol és hogyan éltek. A felvilágosításokat G. Piroška, Cluj, Str. Grigorescu 33. kéri. — 301.258. számú előfizető, Bukarest. Önnek könnyű a helyzete, mert Bukarestben él és így megszerezheti a szükséges felvilágosításokat. Keresse fel a romániai építész és mérnökök egyesületének titkárt, aki a kérdésben bizonyos részletes és megbízható információt adhat. — Elkobzott rádió, Beszterce. Önnek és 35 társának az a tanácsunk, hogy fizessék ki az elmaradt rádió-díjat és ezzel egyidejűleg adjanak be egy kérvényt (lehetőleg mind a 35-en egy közös kérvényt) a bukaresti posta vezérigazgatóságához, amelyben kérjék meg a posta vezérigazgatóságát, hogy a 300 lej büntetést engedje el. Valószínűleg tartjuk, hogy 35 kérvényező fellépésére a posta eltekint a büntetéstől. Az új 200 lejes autorizáció kérdésében a postának igaza van. Ha a rádiót újból használni akarják, új rádió-engedélyt kell váltaniok. — K. L., Csikszentkirály. Temesvári Hírlap, Temesvár, Nagyvárad Napló, Nagyvárad. — G. Dávid, Érbogyszőlő. Az első csak addig kontrázhathatja meg a bementést, amíg a második kihívott lapjára kártyát nem tett. Más eset az, ha a harmadik, első lapjának kijátszása alkalmával bement valamilyen figurát. Ez esetben a játékba kerülő első kontrázhathatja ezt a bementést. — K. Gyula, Medgyes. Úgy emlékszünk rá, hogy a kértezett gyár kényszerégyességben van. Pontosan is tudnánk Önt informálni, ha megadná annak a lapszámunknak a számát, amelyben a kényszerégyességről szóló híradásunk megjelent. — F. Zsigmond Sanger. Attól függ, hogy a tekkönyv milyen területként tartja nyilván az Ön érdekét. Ha erdőnek regisztrálja a tekkönyv, akkor adózás szempontjából is az erdőkre érvényes adózási rendszer alá tartozik. Ha legelőként nyilvántartott, akkor adózás szempontjából is legelő. Leveléből nem tűnik ki tisztán, hogy Ön ezt az akácot ismét vágatni akarja-e? Amennyiben vágatni akarja, a kolozsvári erdőhivatalhoz folyamodjon be és kérjen vágatási engedélyt, amelyet bizottsági szemle nélkül is kiadnak. — Berger R., Székelyudvarhely. Sajnáljuk, de a kérdéses levélre nem válaszolhatunk, mert az hozzánk nem érkezett be. Kérjük, ismétlje meg a kérdést. — B. Ilonka, Nagykároly. Az írásműnek egyformán értékesnek kell lenni, akkor is, ha az nem felnőttek számára szól, hanem az ifjúság számára. Sőt, sokkal értékesebb, gondosabb és művészebb az az írásmű, amely pedagógiai célokat is szolgál. Mi nem is abból a szempontból bíráltuk az Ön kis novelláját, hogy az kinek szól: a felnőtt vagy a gyermek-olvasónak, hanem rámutattunk arra, hogy a mai felfogás sokat változott és az erkölcstörvényei nem olyan romantikusok már, mint amilyenek Ön azokat írásában beállit-

ja. Ha jól emlékszünk, azt is megírtuk, hogy ettől függetlenül az Ön írása sok készséget és lendületet árul el. — A. András, Azuga. A négy százalékos és a globális adó levonása teljesen jogos. Az újabb levont egy százalékos jogosságról nem tudunk addig nyilatkozni, amíg Ön nem közli velünk, hogy milyen címen vonják azt le. Tessék a gyár irodájában megtudni, hogy milyen címen történik ez a levonás és tessék a választ nekünk megírni. — R. L., Nagyszeben. Két „b”-vel írják. A nyelvtani magyarázata ennek az, hogy az „inkább” szó egy alapfokot nélkülöző közép-foku szó és mivel a középfoku szavakat két „b”-vel kell írni, ezt is két „b”-vel írjuk. A felsőfoka „leginkább”. — B. Ferenc Sarmaság, Henry Ford, Detroit, USA. Ha felszólításra az Ön adása nem fizet, forduljon panaszával a bukaresti amerikai követségre, azok továbbítják a panaszát. — B. Ferenc, Moreni. Az új állampolgársági törvényt tényleg megszávalták és az bizonyos lehetőségeket ad azoknak, akik az állampolgársági listából kimaradtak. Ez a törvény ma minden közhatalomnak kezében van már és így tessék nyugodtan felmenni az Ön városa polgármesteri hivatalába, ahol az állampolgársági osztályon speciális ügyekben felvilágosítják. — D. Gusztáv, Petroseni. Tessék panaszával az Iliescu bankházhoz Kolozsvárt fordulni. Ez a bankház az osztálysorsjegyek erdélyi bizományosa. Ha azonban olyan panasz van, amely általános jellegű, azzal a pénzügyminisztériumban kell jelentkezni. — Z. Antal Talivara. A lejnek a pengővel szemben nincs napi árfolyama. Hivatalos árfolyama legalább is nincs. Az árfolyamát kényszerkurzuson a Banca Națională állapította meg és az 29.50. Ezzel szemben a zugkereskedelemben is árulnak pengőt és annak ára vidékenként változik. Általában 25—27 lej körül kapható a zugkereskedőknél a pengő.

Rádió műsor

Péntek, január 6

BUKAREST. 13: Gramofon 18: Zenekari hg. 20: Rádiószabadegyetem. 20:40: Gramofon. 21: Szimf. hg. 22: Előadás. 22:15: Szimf. hg. — BUDAPEST. 10:15: Hírek. 11: R. kath. istentisztelet. 12:15: G. kath. istentisztelet. Utána: Az Operaház zenekara 15: Gramofon. 16:40: Papp Gusztáv dr. előadása az ideges gyermekről. 17:10: Az állami gápgyárak fuvózenekara. 18:30: Tereszényi György novellája. 19: Komlóssy Emma magyar nótadéltánja Kurini Simi cigányzenekarának kíséretével. 20:15: A budapesti hangversenyzenekar. 21:30: Vigjáték-előadás. 23:15: Időjelzés, hírek. Utána: Bachmann-jazz és Farkas Sándor cigányzenekara. — BÉCS. 10:15: Karácsonyi énekek. 12:30: A bécsi szimfonikusok Beethoven-hgv., Luliusz Wolfsohn zongoraművész közreműködésével. 15:45: Werba-zenekar. 16:30: Házi zene. 17:40: Paupertl-zenekar. 20:25: Krotshak Rudolf gondokkaművész hg. 21: Operett-előadás. 23:35: Bármuzsika.

Szombat, január 7.

BUKAREST. 13: Gramofon. 18: Könyvnyű és román zene. 19: Hírek. 19:10: Előadás. 19:25: Könyvnyű és román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20:40: Gramofon. 21: A rádió zenekara 21:30: Előadás. 21:45: Zongora. 22: A rádió zenekara. — BUDAPEST. 10:15: A rádió házikvintettje. 13: Déli harangszó. 13:05: Hgv. 17: Gyermekjátékoóra. 17:45: Időjelzés, hírek. 18: A missziós társulat előadása. 18:30: Rác Lala cigányzenekara. 19: Mit üzen a rádió. 19:30: Székely M. (ének) és Lugossy István (tárogató) hg. Régi magyar dalok. 20:40: A munkások felőrája. 21:10: Gra-

Szerencsés és gazdag lesz, — KI FORTUNÁNA! sorsjegyet vesz!

Vásároljon szerencse-sorsjegyet!

„FORTUNA” főkollekturánál

Enkelhardt Sándor Brassó, Weisz Mihály-utca 5—7 szám.

Szerencsés és gazdag lesz, — KI FORTUNÁNA! sorsjegyet vesz!

mofon. 22:50: Hírek. 22:45: Az operaház zenekara. Utána: Megyeri Gyula jazz-zenekara Horváth Emil énekszámaival. — BÉCS. 12:30: Himmer-zenekar. 14:45: Caruso hanglemezek. 16:45: Cembalo-hgv. 17:45: Mandolin-hgv. 18:55: Máthé-zenekar. 21: A sziléziai filharmónikusok zenekari hangversenyének közvetítés.

SCHALOM ASCH:

I. Moszkva 168 lej

A leghatalmasabb, legmegragadóbb és legszínesebb kép a mai Oroszországról.

II. Pétervár 168 lej

Ebben a kötetben látjuk Pétervárt, a mindenhataló cárok városát, hanyatlásának idején, ahogy az elnyomottak jajveszéklésével nem törődve, süketen, bűnök és kicsapongások közepette rohan a pusztulásba. Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó.

PAPINI:

KRISZTUS története

Propaganda kiadás 90 lej

vászontetésben csak 90 lej

Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó.

Primăria Municipiului Brasov

Nr. 30527—1932

Serv. ad-tiv.

HIRDETMEY

Fzennel a lakosok tudomására hozzuk, hogy a törvényhatósági város polgármestere magánszemélyeket kizárólag csak 11—13 óra között fogad meghallgatásra, a többi hivatalos órák a hivatalnokok fogadására és a hivatalos ügyek elintézésére vannak fenntartva.

Brassó, 1932 december 30.

Primar: Dr. Voicu C. mp. Secretar General: E. Socaciu mp.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50. illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzeti hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Zoknik minden minőségben, legolcsóbbak, legjobbban Franz Gross kötöttáruházaiban, Brassó, Kapu-utca 58. 156

ESTI KURIR-ra

(negyedévre 400 lej) Brassóban

ELEKES-nél fizethet elő!

Kapu-utca 6 sz. Telefon: 126

Kézbesítési díj nincs!

Ujjonnan érkezett olcsó és jó

BOROK

kaphatók:

I. BRABANDER & Co.

cégnél. Brassó, Hosszu-u. 57 sz.

Lakás

Két szoba konyhát fürdőszobával, lehetőleg február elsejére keresünk. Ajánlatokat „Gyermekeken házaspár” jelíggel a kiadóhivatalba kérünk.

Különbejárattal butorított szoba, fürdőszobával kiadó. Brassó, Vasut-u. 22. 135

Keresek 2 szoba, konyha, fürdőszobás lakást, centrum közelében. Cim: Cauciuc Dunlop, Korona szálloda. 134

KIADÓ modern négy szobás lakás, összes mellékhelyiségekkel, kitűnő levegőjű helyen, mérsékelt házbérrel. Cim 137. szám alatt a kiadóban.

Allást keres

Gazdatiszt, 33 éves, azonnali belépésre állást keres. Blum János, Teremia Mare, Bánát. 138

ELSŐRENDÜ szabónagy munkásokat állandó munkára felvesszünk. Róbert Seiffert Társaság szabóüzletébe, Brassó, Hirscher-utca 8.

Házasság

Negyvenegy éves, önálló iparos, ki készpénz és ingatlan vagyonnal rendelkezik, nővére 25—40 év körüli kismoly, lehetőleg földbirtokos, rendelkezni leányt, özvegyt vagy elvált nőt. Fényképek és pontos adatokkal ellátott levelek „Takarékos” jelíggel a kiadóhivatalba címzendők.

Vegyes

Impotenciát garantáltan megszüntetnek. Bizalommal adjon válaszbélyeges levelet a kiadóba „Diszkreció” jelíggel. 138

Ujdonság

Szabadalmazott PÁSZTORI & HETTMANN-féle higiénikus csőágy, szállagos, ruganyos sodrony-ágybetéttel, mely az összes eddigi ágyakat és ágybetéteket felülmúlja. Rendkívül erős, szép és izléses kivitelben. A sodronybetét szallagait átgatolás vagy szakadás esetén bárki ön maga kicserélheti ujjakkal, nem kell külön javításra küldeni. Egészséges és nyugodt alvást biztosít. Ágybetétet kívánságra bárkinek kipróbálásra rendelkezésre bocsátunk.

Egyedüli gyártója: PÁSZTORI & HETTMANN BRASSÓ, SODRONY-ÁGYBETÉT, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁR

